

1329

XV

Stratibonsgator.

B. Benämningsgator.

1. Ett föremål har sernamn.

1329. Gätsamling. I
Katrineberg 1329

Efterföljande samling gåtor har sammanbragts under en tid av något mer än tre år. Fortjänsten av insamlingens igångsättande tillkommer helt dozenten i folkminnesning vid Lunds universitet C. W. von Sydow som genom föredrag å Katrinebergs folkhögskola under våren 1916 förstod att väcka ett allmänt intresse för sitt forskningsområde. Större delen av insamlarna utgöres också av åhörare vid nämnda tillfälle.

Samlingen innehåller ~~helt~~ nära 400 mer eller om alla varianter medräknas över 700 stycken. Alla gåtorna äro dock inte från Halland utan ett 50-tal från andra länder. Dessa ha medtagits både för jä

ses skulle om emedan de ännu inte publicerats. Omkring 20 ha antecknats från Västergötland och lika många från Gästrikland. På andra sidan har ett par arter av gåtor av flera skäl måst utmönstras. Det är dels charader och rebusar, dels s. k. dravelgator. De ha likväl tillvaratagits och finnas tillgängliga för forskaren.

Vid ordnandet har följts de av von Sydow uppställda indelningsgrunderna (om gåtor och gåtsystematik, Folkminnen och forn tankar, årg. 2, s. 65). Samme forskare har därjämte ^{oavbilligt} granskat manuskriptet och vidtagit nödiga rättelser och lämpliga ändringar. En särskilt anmärkningsvärd nyhet erbjuder den underavdelning i skämt och nas klass, benämnd valgator, som

1329

III 3

S. föreslagit, liksom även att Sentens- och fyndighets-
gatorna ^{skilts från varandra} _{ha även} till hjälp vid studiet har upprättats ett
par register, dels ett upptagande namnen på
insamlarna och vrs och ens gator, dels ett med
de egentliga gatornas lösningssord. Kartan,
som bifogats, avser blott att ge en föreställt
ring om häradernas läge. De flesta gatorna
ha insamlats i Färås härad, därnäst i År-
stads och Tönnergjö. Under det att mer än
hälften upptecknats i mellersta Halland, i de
både förstnämnda häraderna, äro blott några
trötal från sydligaste och nordligaste Halland
samt från Halmstads och Himle härad och
ingen enda från Viske. Emellertid kommer
den sistnämnda bristen förmodligen att snart
fyllas av Nordhallands hembygdsförening,

vilken bedriver ett energiskt räddningsarbete
av våra folkminnen. Häraderernas namn på
förkortats till de första bokstäverna.

Här och där påträffas läsaren dan-
ska gator som helt överensstämmer eller i nå-
got avseende likna framförståendes svenska upp-
teckning. De äro samtliga anförda ur Evald
Tang Kristerssens 3872 nummer starke samling
Danske Folkegaader (1913). Stt talrika likheter
skulle framträda mellan gatorna från Danmark
och Halland, den gamla danska provinsen, var
ja i och för sig sannolikt även om man inte
kände till att gatan är inget lands eller
folks speciella egendom utan i mångt och myg-
ket er allmänning. De danska ha omtryckts
bl. a. just för att släktskapen tydligt måtte

äro galäppas.

För förståelsen av de ^{halländska} ~~svenska~~ gatorna kunna därjämte de danska lämnas synnerligen värdefulla bidrag. Om det exempelvis i gatan om Knappnålen talas om att den på gamla dar blir "förkastad" och "föraktad af fluger och mygg", kan man nog med skäl undra över ett så egendomligt uttryck. Förklaringen lämnas emellertid av två danska gåtvarianter, nämligen "saa Kastes jeg ud for Fluer og Myg" samt "saa bliver jeg forhadtt og forladt af Fluer og Mper" (XIV 7). Ett annat exempel ger oss gatan III 14.

Jämförelsen med Danske Folkegaader ger också anledning till antagandet av halländska gator om bakträget konungskakan, bovetet, bälgen, enriset, ljungen, linet, spindeln,

1329

VI 6

fjärilen, gåsen, honan, pipan, ölet, osten, ljusstöpning, vaggan, veckodagarna o. s. v. På andra sidan tycks danskarna sakna den kända gatan om tupper: "Där stod en man invid en vägg med hornkap och läder skägg." Andra äro förtiga.

Man har mer och mer lagt bort eller glömt av äro gissa gator, liksom konsten äro finna på sinerika sådana inte på långt odlats. Ty som konst må betraktas äro forma en fyndig gata lika väl som äro mejsla ut ett kvickt epigram. All diktning av egentliga gator torde tyvärr ha upphört, och av de oegentliga äro det väl blott skämtgatorna som visa sig livskraftiga. En sådan äro t. ex. följande: "Vad äro likheten mellan en rixel och

en människa? — Båda äro ledsamma än ha än
göra med, när de äro förfallna." Eller den un-
der världskriget uppfunna billiga kvickheten:
"Varför kunna inte italienarna spela på hand-
klaver längre? — Tyskarna ha tagit Belgien."

Hur annorlunda är inte då humorn i
gåtans om synalen: "Lilla Lina sat på tå
och titta med ett ua (XIV 5)!" Eller hur mycket
värdefullare den blick in i våra fäders hem,
som gåtan om den gamla hornlyktan skänker:
"Stolpa av trä, vägg av få, fyren av järn,
tänna må järn" (IX 2b)! Eller hur myc-
ket fyndigare gåtan om ägget: "Det kom
en tunna från prämnande land med litet till
laggar och intet till band med två slags
dricka och varken tapp eller svicka. (III 1j)!"

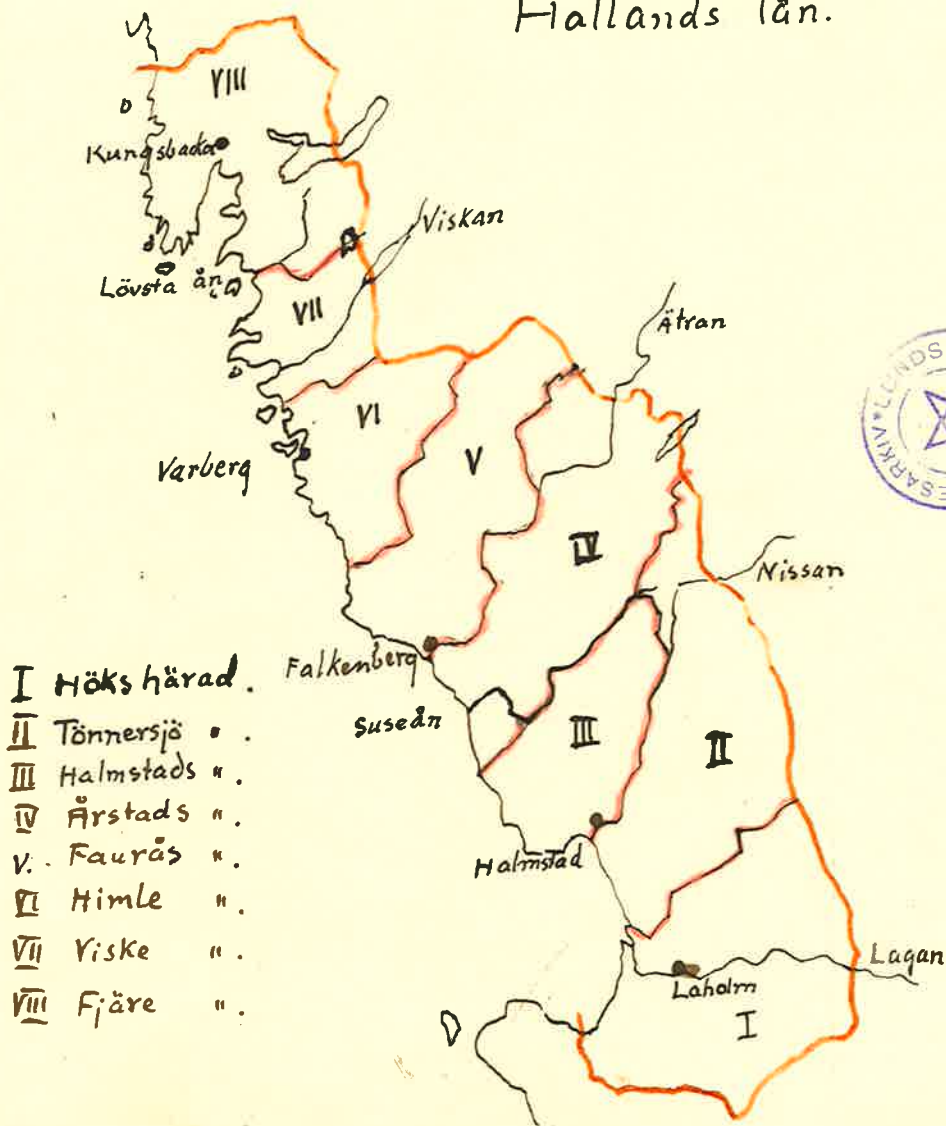
Eller vilken poetisk stämning frammanar inte en gata som den om storken: "Där stod en man i en mässe. Han hade vit skjorta och röda häsar (I 10)!"

Kunde gator av detta senare slag förmå framkalla något intresse för det urgamla ~~och~~^{men} utdöda eller i utdöende stads konstater, som gator är, hade en — och den ingalunda obetydligaste — av avsikterna med denna boks utgivande uppnåtts. Det är då också att hoppas, att detta intresse visar sig i ett allt intensivare insamlingsarbete inte enbart av ^{våra} gator utan av folkminnena i gemen.

Katrineberg den 1 augusti 1919.
Ernst Lundahl—

Hallands län.

1329

1329

10 10

Personregister.

Anders Birger Andersson (Anders A.),
Eftira hemmason,
1898: V 2 i
VII 21 c

Otto Abrahamsson (Otto A.), Ljungby, hem-
mason, 1895: V 1 IX 6

Arvid Andersson (Arvid A.), Skrea, hem-
mason, 1897: XX 12 a

Karl Julius Andersson (K. A.), Ljungby, jord-
brukare, 1878: III 8 b XX 11 e XXIII 1

Oskar Herman Andersson (Herman A.), Harplinge,
hemmason, 1892: VII 5 b, 15 b X 2 c

1329

Erat Oskar Andersson (O. A.), Håkome, 111
hemman, 1895 : V 2 c

Helga Anjou (Helga A.), Öster Färnebo,
Gästrikland, skolkökslärarinna, 1889 :

Mathilda Anjou, Ö. Färnebo, fru, 1858 :

I 15. II 8.

Anna Greta Eklund, Ö. Färnebo, fru, 1840-
talet : VII 57, 58, 60. XIV 8.

Kristina Eriksson, Ö. Färnebo, lärarinna,
omkring 1880, hört gåtorna av sin fader :

I 3 i. II 3 k. IV 3 g, 7. VII 6 i.
VIII 1 g.

Anders Johan Bengtsson (A. B.), Getinge, hem-
man, 1896 : I 3 b.

¹³²⁹
Karl Artur Bengtsson (K. B.), Rolfstorp
hemmason, 1896 : I 3 f. 12

Otto Sigfrid Bengtsson (Otto B.), Råunes-
löv, 1895 : VI 5b VII 39

Johan Alfred Bertilsson (Johan B.), Hunestad,
hemmason, 1897 : VII 21 l, 30 c. XX 7c.

Karl Ivar Bertilsson (Ivar B.), Stafsinge,
hemmason, 1895, hört gåtorna av fadern
(Johan B., 1865) : I 12 a. II 6b. IV 2b,
3 d. V 2 d, 3 a, 5 e. VI 10 b. VII 2 i,
3 i b, 33. IX 1. XI 1 g. XX 19.
XXI 7 a, 44. XXIV 30 b.

Erik Robert Brogren¹³²⁹ (Erik B.), Släp¹³
hemmason, 1898: V 2 f.

Agnar Carlsson (Agnar C.), Ljungby, hem-
mason, 1896: I 3e. XXI 11a..

Carl Birger Carlsson (C. B. C.), Libbarp, hem-
mason, 1897: I 3c. VI 8. XX 5b.

Bengt Johan Nilsson, Libbarp, 1836: II 4.

Rudolf Carlsson (R. C.), Hlphög, hem-
mason, 1898: VII 24d. XII 2d.

Augustin Eliasson (Aug. E.), Tofta, Lind-
berg, hemmason, 1893: I 8c. III 14f.

1329

Gösta Götharsson (G. G.), Harplinge, hem-
mason, 1891: XX 21a. 14

Fritjof Hjalmarsson (F. H.), Fjärås, hem-
mason, 1897: V 2g. X 2h. XXIII 4b.

Anna Jacobsson (Anna J.), Skreanäs,
Skrea, fröken, 1892:

<u>I</u> 5b.	<u>II</u> 3d.	<u>VI</u> 7b.	<u>IX</u> 7.	<u>X</u> 1b.
2d.	<u>XII</u> 1c.	<u>XIV</u> 2a.	<u>XV</u> 3a.	<u>XIX</u> 4b.
<u>XXI</u> 6a, 8b, 13a, 14a, 16b. <u>XXIV</u> 42,				
51.	<u>XXVI</u> 1.	<u>XXVIII</u> 2.		

Lovisa Jacobsson, Skrea, fru, 1862:

<u>I</u> 6a.	<u>II</u> 3b.	<u>V</u> 2a.	<u>VI</u> 6b.	<u>VII</u> 5c,
8a, 21e, 27	<u>XI</u> 1d.	<u>XII</u> 2b.		
<u>XIV</u> 1b.	<u>XX</u> 7a, 11b.	<u>XXIV</u> 38b.		

XXXII 2a.

1329

1515

Severin Jacobsson, Skrea, fiskare, 1857:

III 1f.

V 9a.

VIII 6.

Bärta Larsson, Hjortsberg, Skrea, 1905:

XXI 9a, 18a.

Augusta Larsson, Hjortsberg, Skrea, 1864:

I 9b.

III 2b.

IV 4.

V 6a, 10.

VI 6a.

IX 5c.

X 3a.

XIV 2c.

Anna Beata Pärsson, nr 7 Skrea, 1847:

X 4a.

XVII 3.

Charlotta Svensson, Kjällstorp, Skrea,
1851: VII 2/d. XII 2c.

Från Morup: VI 18.

Från Småland: VI 2b.

Algot Johansson ¹³²⁹ (Algot J.), Ljungby, hem-
mason, 1896 : V 2e. VII 20c. ¹⁶
XVI 2b, 3a. XXIII 3.

Erik Johansson (Erik J.), Harplinge, hem-
mason, 1894 : VII 38a. XX 5a. XXIV 45.

Gustav Johansson (Gustav J.), Broaryd, Små-
land, hemmason, 1897 :

Från Torup : VII 49a.

Från Gunnarp : XXIV 23.

Gustav Leonard Johansson (Leon. J.), Tvåå-
ker, hemmason, 1894 : I 12c.

John Sigfrid Johansson (Sigfrid J.), Årstad, hem-
mason, 1896 : VI 7c. XXI 47.

¹³²⁹
Johan Fredrik Johansson (J. J.), Vinberg, hem-
mason, 1892 : III 8c. VII 10b, 29a¹⁷
XVI 1b. XIX 14. XX 1c, 6. XXI 9d,
20, 23. XXIV 25b. XXV 2b.

Karl Erik Johansson (K. E. J.), Harplinge,
hemmason, 1898 : VII 21b. XI 1c.

John Patrik Johansson (J. P. J.), Tjärby, hem-
mason, 1897 : V 5a. VI 10a. VII 5a.

Karl Malcus Johansson (Malcus J.), Krogse-
red, hemmason, 1897 : I 1. II 1b.
V 7. VII 3c, 19c, 25. IX 4a. X 1c,
3b. XIII 1. XIV 2b. XV 1. XXI 15b,
30, 32b, 33. XXIV 14b, 43. XXXI 2, 3.

Birger Jönsson (¹³²⁹Birger J.), Askome, 18
hemmason, 1893: VIII 4b. 18

Johan Aron Karlsson (J. A. K.), Alfhög,
hemmason, 1895: XXXI 4b.

Från Brstad: VII 19b. XV 2a.

Sven Ivar Karlsson (Sven K.), Alfhög,
hemmason, 1891: III 1g. VI 2c. VII 6.

VIII 3a. XII 5a. XIII 2d. XIX 6.

XXI 22b.

Vidar Karlsson (Vidar K.), Libbarp,
hemmason, 1896: VII 37. XI 1j.

Anna Larsson (Anna L.), Flådje,
Alfhög, fröken, 1884: I 3d, 6c,
II 3e, 5c. III 13, 14b.

IV 1c, 3e, 1329 V 2b, 3b, 5f, 9c. VI 4c, 19
6d. VII 5d, 8c, 10c, 12b, 13, 15d, 17c,
18c, 20b, 21j, 24e, 29b, 30b, 34, 43,
44, 47a, 49b, 51. VIII 1d, 5. IX 2a,
5e. X 4c, 5c, 6b, 8b, 9b, 10a, 11, 19,
14, 15. XI 1h. XII 1d, 5b. XIV 1e,
6. ~~XV 5~~ XVIII 2. XIX 3, 4d,
13. XX 1d, 2b, 9b, 10, 12c, 16, 17c,
18c, 20, 21b, 22b. XXI 1b, 3, 4,
6c, 7b, 8c, 9c, 21, 25, 27, 28b, 29,
34, 36, 37, 41, 42, 46a, 49, 51.
XXIV 6b, 10, 12b, 13, 15, 30c, 31, 32,
40a, 41. XXV 3a. XXVI 2.
XXVII 1b. XXIX 1b, 2b, 4, 6.
XXXI 5, 6. XXXII 2b, 4b, 5.

Karl Ewald Larsson (K. E. L.), Grimeton, hemmason,
1898: XXXII 3b.

Ernst Lundahl (E.L.), Alfshög, 1891.

Josefina Andersson, Hönshult, Drängsared,
fröken, 1875 : III 7c, 14d. IV 1b, 3c, 6.
V 5d. VI 4b, 6c, 15a. VII 16a,
18a, 21f, 22, 24b, 26, 28a. VIII 4c.
IX 5b. X 2e, 5b. XIV 1d, 5a.
XV 3b. XVII 1b, 2b. XX 8.
XXI 9b. XXIV 21b. XXV 1b.

Helga Anjou, Öster Färnebo, Gästrikland,
skolkökslärarinna, 1889 : I 3h. V 5i. VI 4f.
VII 49b, 59. VIII 4h. X 1e, 10b.
XI 1l, 5. XIV 9. XXI 1c.
Maria Stelsson, Skalltorp, Åsaka, Väneråraad,
Västergötland, lärarinna, 1880-talet : VIII 7. XXIV 524.

XXV 4b, 5 XXXII 1b, 2d. 1329, hemmason, 221

Otto Sigfrid Bengtsson, Ranneslöv, 1895 :

Jetten Carlsson
Norra Vram, Skåne,
läsarinna, 1898 :

VIII 2d

I 14.

Amélie Gründell, Alshög, ^{fröken} 1833 :

I 4, 7. III 1j. V 2j, 3d, 9d.

VI 4d, 11. VII 18d, 21k, 53, 54.

VIII 3b, 4e. IX 8. X 4d. XI 1i.

XIII 2e. XIV 1f, 3a, 7. XV 3d, 5.

XVI 2a, 3b. XIX 12. XX 13. XXI 2b,

13b, 46b. XXIII 5. XXIV 16, 18,

33b, 36, 37, 40b, 44d. XXXII 1a.

(XXVIII 1a, 3.)

Tina Hallenborg,
Drängsred, ^{fröken}

VII 24e, 45. VIII 2b.

XVII 1b, 2a.

Ellen Hansson,
Sjymerby, Västergötland,
^{fröken}, 1896 : II 11a

Hanna Holmgren, Hemmesdyngge, Skå-
ne, ^{fröken} 1831 : III 2c. VIII 1e. X 4e.

Ingeborg Hörberg, Näset, Värmland,

handarbetsläsarinna, 1879 : I 3g. III 1d. XI 1m.

1329

Hanna Johansson, Kila, Drängsered, fru 22

III 1c. VII 19d, 21h, 36. IX 3. XI 1e.
XIV 1c. XX 1b, 12b. XXI 18b.
XXVII 1a, 2b.

P. A. Johansson, Kila, Drängsered, handlare:
X 4b. XIV 5b. XXI 6b.

Johannes Jönsson, Bergstugan, Drängsered,
skräddare, 1823: VII 15c, 21g. IX 5d. XI 1f.
XX 11c. XXI 10a, 26b, 28a, 35.
XXIV 8a, b, 27, 48.

Bärta Karlsson, Holmelia, Drängsered,
fröken, 1893: I 13. II 3c, 5b. III 1b, 14e.
IV 1a, 2a, 3b. VII 3d, 8b, 18b, 35.

38b, 55. VIII 1b. IX 4b. X 6a, 7b.
XII 3b, 4. XIII 2c, 3a. XIV 1, 4c, 11b.
XX 11d, 17b. XXI 22a, 24, 38, 43.
XXIV 4b, 5, 12a, 21c, 38c, 39a, 50.
XXV 1c. XXVII 2a. XXIX 2a.

Elvira Lundahl, Hfshög^{frü}, 1854 :
I 2, 10. II 3f, 7, 9. III 12. IV 1d, e.
V 3c. VI 3, 15b. VII 9a, 16b, 17b, 18e.
 (från Varberg), 28b, 52, 56. VIII 2c. (från
 Hsige), 4d. IX 5f. X 2f, 6c.
XII 2e. XIV 3b. XVII 1a. XIX 13.
XXIII 4a. XXIV 3, 19, 21d, 28, 29.
XXV 2c, 3b. XXVIII 1b, 4.
XXXI 1. XXXII 2c, 6.

Anna Lisa Nilsson, ¹³²⁹Bararp, ²²⁴Getinge Råvinge,

1908 : I 9a. VI 2a.

Knut Nilsson, ^{Lorrevalla,}Tådene, Västergötland, aggro-
nom, 1877: XII 5c.

Anders Pettersson,
Eskhult Drängsered,
murare
VII 46.

Birger Pärsson, Okome, jordbrukare, 18
XIII 2f.

Från Rolfstorp:

III 7d. XV 4b. XVI 1a.

Lars August Södergren, Hlfshög, skollärare,
1843 : III 3a

Gårda Svensson, Tumbleberg, Västergötland,
fru; II 11b VII 16c

1329 25

Ewert Mattsson (Ewert M.), Harplinge,
hemmason, 1898 : XXIV 34.

Anton Niklasson (Niklasson), Källsjö,
hemmason, 1891 :

Neta Svensson, Kogstorp, Svarträ, fru,
1841 : III 14 g, V 9 b. VII 7, 11.

VIII 1 c. XVI 3 c. XVIII 1. XX 7 b.

XXI 10 b, 14 b. XXIV 39 b.

XXV 4 a.

Anders Nilsson (¹³²⁰Anders N.), Bsjige, hem-²⁶
mason, 1897: III 14c. V 2h.

Atel Edward Nilsson (Atel N.), Östra Ka-
rup, hemmason, 1893: VI 5a. XXIV 44a.

Johan Ragnar Nilsson (Rr N.), Grimeton,
hemmason, 1896: I 12d. II 5e. III 1h.
VI 4e. VII 8d, 21m, 24f. IX 2b.
X 1d, 2g. XX 7d. XXI 8d, 11b.
XXIV 44c.

Gustav Nilsson (Gustav N.), Tibbarp, hem-
mason, 1896: XXIV 35, 44b.

Carl Gottfrid Nilsson (C. G. N.), Ysoby, hem-
mason, 1895: VIII 4a.

Karl Anton Nilsson (Anton N.), Snöstorp,
hemmason, 1898 : I 5a, 8a. II 2,
5a. III 1a, 7a, 11. IV 5c. V 1, 7a, 9,
17. VI 3a, 4, 20a. VII 1a, 2a.
VIII 2a, 9a. IX 1a. X 1a, 2a. XI 2a.
XII 1a. XIII 2.
XIV 1a. ~~XV 1~~. XVI 15, 18a. XVII 2.
XVIII 17.

Hjalmar Nilsson (Hj. N.), Enslöv, hem-
mason, 1900 : III 14a. IV 3a. V 5b.
VI 4a. VII 21a. VIII 2b. IX 1b.
X 1a, 12, 15a, 16a, 52. XI 49.
XII 1a.

[Landbrukare, 1850]

Alexander Nilsson, Enslöv : I 8b, II 5d.
III 2a. IV 3b, 14a, 30a, 50. V 8a. VI 4.
VII 4a, 8, 9, 15. VIII 4, 14. IX 1,

2, 6a, 14a, 26. 1329

2828

Agda Alexandersson, Amböke, Enslöv,
1890 : II 1a, 10. III 7b, 9. VII 12a,
31a. XXI 31.

Joel Alexandersson, Marbäckshult,
1898 : VII 10a, 40, 41. XX 9a.
XXI 2a, 32a. XXIV 11, 39c, 46.
XXXI 4a.

Helena Bengtsson, Enslöv; 1854 :

VII 2a, 19a. XI 2. XII 16. XIX 2,
10. XX 22a. XXI 39, 40. XXIV 7.
9. XXIX 1a, 5.

Johannes Håkansson, Marbäckshult,
1861 : II 3a. III 4, 5, 6, 8, 12. IV 5.

VI 12, 13, 16. VII 1, 15a, 17a, 23, 24a²⁹
32, 42, 48. IX 5a. X 5a, 7a, 13. XI 3²⁹
XIII 2b. XX 1a, 2a, 3, ~~8a~~, 17a, 18b.
XXI 8a. XXIV 22. XXIX 3.

Fru Håkansson, Amböke, Enslöv,
1857: I 3a. III 1e. V 4a. IX 9. XI 6.
XII 3a. XIX 7, 11a. XX 11a. XXI 5,
26a, 45. XXIV 4a, 25a, 30a, 38a,
47.

Bendikta Nilsson, Spånsta, Enslöv,
fru, 1863: III 10. VI 14. XIX 5.
XXI 17, 19, 48, 50. XXIV 21a, 33a.
XXXII 4a.

Erik Olsson (E. O.), Flöinge, hemma-
son, 1897: X 1a. 1329 30

Algot Persson (Algot P.), Skige, hem-
mason, 1897:
Från Flöinge: XXXII 3a.

Per Persson (Persson), Stafsinge,
hemmason, 1896: XXIV 20.

Hel Pettersson (Hel P.), Frillesås,
hemmason, 1896: V 5h, 8. XI 1k.
XIV 4. XV 2, 3c.

Pär Pettersson (Pär P.), Blixtorp,
Hunestad, hemmason, 18:
V 2k, 5g. VII 2b, 5e. X 4f. XVI 2c.

Gustav Svensson (Gustav S.), ¹³²⁹ Hegared, Lib-
barp, hennemason, 1896, kört gåtorna av
modern: I 6b. II 6a. V 4b. 31

Hilding Svensson (H. S.), Libbarp, hennemason, 1897: I 12b. XIII 3b.

Karl Albert Svensson (K. A. S.), Gödestad, hennemason, 1897: II 3g.

Lören Svensson (L. S.), Åugryd, Libbarp, hennemason, 1896: V 6b. VII 19e. XV 4a.

~~Carl Vingen (C. V.), Ljungby, Lantbrukare, 1890: VIII 4f.~~

Karin Svensson, ^{Karin S.} Tumleberg, Väster-

Göteborg, fröken, 1902 :

Kristina Bergström, Essunga, 70-80 år :

VIII 1 f, 4 g, 8

Augusta Hjort, Essunga, fröken, 1850 :

VII 9 b, 14 b, 17 d, 62

Maria Johansson, Essunga, 1893 : IV 3 f

Gårda Svensson, Essunga, fru (Karin P:s moder) : III 3 b XXIV 44 e

XXXII 7, 8

Carl Kingreen (C. V.), Ljungby, lantbrukare,
1890 : VIII 4 f.

1329

33

Lösningssorden till de egentliga
gåtorna (I - XVII).

Bakugn IV 2

Besman IX 9

Ri VI 13 VII 26

Bokstav a III 5

" l VII 18

" m VI 11

Brev V 10 VII 24

Bro VII 53

Brunn VI 5

Day och natt II 2

Dörr VII 36

El

Eld VII 56 (se quista)

Eld, grysta, mjölk IV 6

Eld och rök II 5

Fader i fängelse XVI 3

Fara VII 25

Fiol XII 4

Finger VII 61

Fingerborg VI 6 VII 33

Fågelbo XVI 2

Får X " XVII 3

Fårklave XII 5

Fönster VII 20

Förlorat äpple XVII 1

Gammal VII 12

Garn XVII 2

Get som mjölkas IX 3

Gnista VI 7

Grep. IV 7

Gryta II 3

Gärdesgård VII 30, 31

Gäspänna XII 2

Gäta VII 40

1329 Harv XIV 6 XV 1, 2

Haoreax VII 46

Hemlighet VII 3

Himlen III 7

Huggkubb V 1

Humle II 6

Hund XV 1, 2, 3

Hundens skinn XVI 1

Huvud^o VII¹⁵ VII 19

Häst XIV 2

Hästar och vagn VIII 2

Hästerskor II 9

Ingenting I 7

Jestapp III 9 VII 9

Jona i valfisken VIII 2

34 34

Jord, kyrka, präst XV

1329

Kosvans X 10

Kors VI 12

Koro VI 3

Kräfta VII 43

Kvarnstenar IV 1

Kyrka VII 4

Kyrkklocka VII 50

Kälgärd III 6

Kälhund VI 4

Käpp XI 3

Kärne i gran V 3

Körbar XI 6

Kakelugn I 5 VII 37, 38

Kalv VII 35

Kam V 8 VII 47

Kanin VII 54

Kardning II 10

Kardor, ullkarda IV 4 XIII 5 XIV 9

Karta VII 10

Katt V 4 VII 6 VIII 3, 5, 6, 7.

Kedja VII 1, 42

Klinka VII 32

Klocka VI 10 VII 21, 22, 34

Knappnål XIV 7

Ko VIII 4

Ko mjölkas X 3

Koskälla X 6

Lackstäng VI 8

Lamm XV 4

Lie VII 5 IX 1

Liken VII 17

hinder van — 7
hjungels III 10
djussax XI 4

hoppa I 13 V 6 VII 27
Lykta IX 2
Låda VII 51
Lög VII 29
Lök VI 1

Mola II 4 III 3

Mun IV 3

Människa VIII 1

Människans åldrar XIII 1

Mörker VII 41

Namn VII 39

Nypon III 13

1329 Nystan
Nät

V 5
VI 2

36

otto VII 52

Paradis VI 14

Pepparrot VII 13

Plogtitta X 9

Plöjare VI 18

Ring VII 49

Ros III 12

Ryttare IX 4

Rågbröd XIV 8

Rätta VII 28 X 13

Räfsa IX 6, 7, 8

Rånbåge III ~~15~~ VI 2

Räv XV 2

Salt VII 2

Skata V 9 XIV 3, 4

Sked VI 15

Skepp XII 3

Skomakare XV 3

Skosnöre XI 5

Skosula VII 44

Skörsten X 5

Skugga III 14

Slipstjärn I 2

Snor VII 16

Snö och sol XIII 1

Snökåring I 4

Snusdosa XIII 3

Sol VII 55, 57, 58

Sopkvast I 11 III 4 X 15

Spegel III 2

1329 Spjäll VII 59

Stege Spricka VII 7

Stekpanna V 2

Sten VII 14

Stol VII 48

Stork I 10

Stjärnorna, himlen, solen,
månen III 7

Strumpstickor II 8, 11

Ström VII 11

Stövel X 12 XI 1

Synål I 15 XIV 5

Tavla VI 16

Telefon X 14

Tistel I 6, 7, 8, 9

Träd XI 2

Troja IX 5.

Tipp I 1, 2, 3 X 4 XV 2

Tystnad VII 62

1329

Brngottisvar I 14 IX 8.

38

Vagnshjul IX 1

Vargar XV 1

Varpa II 7

Vatrefall VII 45

Väderkvarn I 12 VIII 8

Väst VII 23

Vagn III 1, 3 VII 8 XIV 1

Vagnskat VII 60

Väga VI 17

Vägar och näsa IV 5

Vörn VI 9

1329

Sakgator.

A. Likhelsegator.

1. Människa.

a. En person.

Sakgätor.

17. Liknelsegätor.

1 Mänska.

6 Flera personer.
(familjegätor)

1329

39
39

Sakgator.

Liknelsegator.

Mänska.

I En person.

(466 oktao)
L. L.-g.

1329

4048

Det har uppväxt en profet i Göteborg: Han
är varken döpt eller födder, men han
har likväl uppväckt många syndare.

Tupper.

Fr: Marcus J.

Hvem er Bondens Profet?

Hane, s. 37, nr 123.

Dår stod en man på vår trappa.
Han hade en kappa
med tusen lappa.

Tupper.

Fau: E.L.

Lap paa Lap, Klud paa Klud, saadan ser en
Hofmand ud. Hane, s. 38, nr 126.

1329
Där stod en man invid en vägg
med horngap och låderskäg.
Tuppen.

Tö: a Hj. N. (Det; vår vägg)

Ha: b A. B. (Det; vår vägg)

Fau: c C. B. C. (Vad hette han?); d Anna C. (står)

e A. C. (Det; han hade)

Hi: f K. B. (Det; vid; han hade)

Värmland: g E. L. (vår vägg; han hade)

Gästrikland: h E. L.

Där stod en gubbe vid vår vägg
med horn till läppar och skinn till skäg²
och tusen lappar på sin kapprock.

Gästrikland: i Helga A.

1829

43

Jag ser en dam i ljusa kläder
som alabasterns vitthet bär.
Hon unga sinnen muntert gläder
men ålderdomens fasa är.
Hon ned av himlen gjuten blivit
men ej av himlen danning fått.
Fast Krinnohamnen man henne givit,
hon ej av Adams sida gått.
När vinterns bistra stormar rasa,
hon vet ej vad det är att fasa.
Mot den hon hård som klippan är.
När lycklig sol på himlen blåskar,
hon sig i tårströmmar sänker
och som av harm sig själv förtär.
Snökärningen.

Fau: E.L.

1329
Där stod en qubbe bort i vrå,
var klädd i bara lappa.
Fram kommo flickorna ändå
än lappaqubben klappa.

Kakelugnen.

Tö: Anton N.

Där står en man i vår vrå.
Hans dräkt är så lappad,
men flickorna vilja så gärna klappan.

Fr: Anna J.

Om Sommeren foragt jeg staar,
og mungen spodsk forbi mig gaar,
naar Tiden den forandrer sig,
de stryge mig saa vennelig
og venlig tager mig Favn,
og gjæt nu da, hvad er mit Navn.

Kakkelovn, s. 62, nr 214.

Där stod en man uppå en ö.
 Han var raggig, och han var rö.
 Han kunde stinga
 men inte springa.
 Han kunde stå men inte gå
 och hade röd pickelluva på.
 Tisteln.

Fr: Anna J.

Fau: G. P. (på vår; rad 2 saknas; pickel-
 mössa); Anna L. (står; vår; rad 2: Han
 är vit och han är rö; kan; kan; rad 6:
 Han har en röd pickelluva på.)

Hvad er det, der kan stikke, men ikke springe,
 kan slaa, men ikke gaa, og som bærer
 en rød Tophue?

Hvad er det, der kan staa, men inte

gaa, stikke, men inte flaa, med en rød Hue paa?
 Der staar en Mand ude i Marken med to rø-
 de Hoser, han kan baade stikke og staa, han
 kan ingen Vegne gaa.

Tidset, s. 133, nr 610 d, g, k.

7

Der stod en gubbe på vår ø.
 Han var vit og han var rø.
 Føtter hade han som två ägg,
 och på ryggen bar han sitt skägg.
 Fau: E. L. Tisteln.

Det stod en man på en tuva
med grön rock och röd lura.
Jag säger hans namn.

Gissa det, om du kan!

Den, som vet det, han ti still!

Tisteln.

Tö: Anton N.

Där stod en man bredvid en tuva
med blå rock och vit lura.

Jag säger hans namn — tiq still!

Tö: Hj. N.

Där stod en man på en åkerren.

Han hade röd mössa och grön rock.

Hans namn var ti still!

Hi: Aug. E.

Där står en man
 i mita Källan
 med grön rock och röd huva.
 Han heter Pelle Dicksman,
 och kommer man förnär han,
 så sticks han.

Tisteln

Ha : *a*E.L.

Där står en man
 i vårt Kornlann.
 Han har röd huva och grön rock.
 Han heter Peter Dicksman.
 Kommer du förnär'n, så sticks han.
 Fr : *b*Anna J.

10

Där stod en man i en måse.

Han hade vit skjorta och röa häser (strumpor).
Storken.

Fau: E.L.

En mand i en Mose med to röde Hoser.

Stork, s. 128, nr 568 a.

11

Där stod en gumma i en vrå.

Hon hade hundra fötter.

Sopkvasten.

Fau: Anna G.

10.

12

Där stod en stölle 1329
på en kölle

50 58

och vinka med alla armarna,
så det skramla ner i tarmarna.

Väderkvarnen.

Fau: Ivan B. ; ⁶H. P. (stolle; kulle; vinkade m. armarna; långt
med)

Hi: ^cLeon. J. (Det; stolle; kulle; vinkade med armarna, så det
quisslade i t.); ^dRr N. (stolle; källe; Han slog m.
armarna; "ner" saknas)

Oppe paa Bakken der stander en Knægt, dens
Klæder er skaaren i fire Konfekt, hvad hedder
Konfekten?

Mølle, s. 94, nr 368 a. 7^{nr}fr 666 b.

N.

Jag är en liten Sven, som uti mörkret
ej plär vara kär; dock har hos kvinn-
folk lust att ligga. Till dans och tidsför-
driv mina fötter äro helt pigga.
Loppa.

År: E.L.

Du lille brune Svend, du sidder ved min
Seng, du kribler, og du krabler, og naar jeg
ligger stille, saa es det ti Gang værre.
Hoppe, s. 81, nr 317 h.

1329
En man går te vunn och l  n  ar ⁵³magen
hemma. 52
  ngottsvaret.

H  : E.L.

Se X 8

15

Det kom en j  ngfru fr   en annat land
med ett   ga och ingen hand
och kunde ändå hjälpa var man.
Synålen.

Gästrikland. Helga A.

1329

53

II

Flera personer (familjegätor).(4 bl. oklar)
E. L.

1329
En lång lång far, en lång lång mor ^{54.}
Små korta ungar. ⁵⁴
Stegen.

Tö: ^a H. N.

Fr: ⁶ Malars J. (E. l. f., e. l. m. och
många, många s. u.)

2

Ett par jag känner, kvinna, man;
 än är hon störst, än är det han.
 I ålder lika är båda.

På aldrigt par man ej får skåda.
 Och svart är kvinnan, mannen vit.
 Hon älskar sömn, hans lust är flit.

Natten och dagen.

Tö: Anton N.

2

En krokryggig far,
en ihålig mor
och tre huvudlösa söner.

Grytgrypen och tre fotagrytan.

Tö: Hj. N. (hålgumpig m., tråta s., Kaffebrannen.)

År: Anna J. i E. L. i Anna J. (J. mor, quppiger far,
raka, Grytan)

Fau: Anna L. (Kästrullen); E. L. (blinda)

Hi: K. A. S (J. mor, K. far, t. h. s., Grytan)

Gåstrikland: Helga A. (En i. mor, en K. far, t. h.
barn. Grytan, locket, benen)

En krum Far og en hul Mor og tre stakke
Børn.

Gryde over Ilden med tre Ben og Hank.
s. 36, nr 113 j. "Deene Gaades Former va-
rienes næsten i det uendelige."

Det finns en släkt som ej kan stilla vara,
en pilgrimssläkt, som seglar världen om
men aldrig än på sina resor kom
i Afrika att färdas till Sahara.

Molnen.

Fau : C.B.C.

1329
Fadern är knäppt född, förrän sonen sitter
på taket. Elden och röken. 58

Tö: Anton N.

Är: E.L. (var; satt)

Fau: Anna G. (K. var f. f. ; satt)

Sonen far åt skogen, innan far hans är född.

Tö: d/Hj. N.

Hi: e/Rz N. (Då f. blev f., sprang s. i s.)

Faderen er ikke født, dog dandser Sønnen paa Taget.

Rdg for Tld, s. III, nr 477 a.

En långer, rippet far,
 en härvet, slärvet mor,
 en finglet, kringlet son,
 en hoppet, koppet dotter.

Humlåstäng, -reva, klänge och humlakoppra.
 Fau: G. S.

En lång och gasteter far,
 en kringelkrokig mor,
 en skålvände dotter
 och en koppeter son.

Fau: Tvar B.

7

Fyra systrar dansa i en sark.

60
60

Varperna (varpstolen) och
fedjen (varpen)

Fau: E.L.

8

Fem jungfrur dansar efter varandra
men hinna aldrig varandra.

En gång strumpstickor.

Gästrikland: Helga A.

7.

9 Fira å tjue jomfrur dansa alla
mã huena neråt.

En gång hästskor med 24 som ? numera
8 som till varje sko d.v.s. 32 som till en
hel gång.

Fau: E.L.

8. Hvar er det, der render op ad Bakker og ned
ad Dale med 33 sloder og én Hale?

En skøt Hest, s. 43, nr 151.

10

1329
Två döda hardras?

62

62

Kardning.

Tö: Hj. N.

11

Fem frökvar klå av sig, klå på sig.

En utav dem är naken än.

Strumpstickorna.

Västergötland: a E. L.

Fem fruar klår sig på en gång, men när de
fyra är färdiga är den ena naken.

Västergötland: b E. L.

9.

Läkqätor.

B. Läkqätor.

2. Föremål (djur, växt
eller ting)

a. En föremål (el. flera utan
närmare förhållande till
varandra.)

Föremål (djur, växt eller ting).

III Ett föremål (eller flera utan
närmare förhållande till varandra).

(2 bl. oktavo)
E. L.

1329

Det kom en tunna från främmande land
utan laggar och utan band
med tu slags öl i.

Ögget.

Tö: a Anton N.

Är: b E. L. (två); c E. L. (Där k. en t. från Finland;
rad 2 saknas; med två s. vin i och varken tapp
eller sprund på.)

Värmland: d E. L. (Där, två)

Där kom en tunna från Norge och trilla till Sverige.

Där fanns två slags dricka,

men där var varken tapp eller svicka.

Tö: e H. J. N.

(Rad 1 saknas; rad
2: Utan tapp, utan
svicka; rad 3: två
sorts dricka.)

Är: f Anna J. (Holland o. flyger t. Småland
med; Där fanns v. t. e. s.)

Fau: g Per K. (En t. k. f. inland till utland
med t. s. d. ej med t. och ej med spricka.)

Hi: h R. N.

1.

1329
Det kom en tunne fra fremmande Land
med litet till laggar och intet till band
med två slags dricka
och varken tapp eller svicka.

Fau: *i* E.L. (Där; rad 2: utan bänder och
utan band) *j* E.L.

En hvid Tønde uden Spunds, med to Slags Drikke
og kun ét Rum.

En Tønde med ét Rum og to Slags Indhold uden
Baand og Spundshul.

Det er et lidet Fad, det har hverken Spundshul
eller Tap, og dog er der to Slags flydende Ma-
terier deri.

Alg., s. 149, nr 698 a, c, f.

2.

1329

66.
66

Jag vet ett land.
Där finnes ej vatten ej sand
och söke och finne.
Nyss var du därinne.
Spegeln.

Tö:a Hj. N.

3.

1329 67
Jag var i ett laun,
och där fanns varken saun eller vaun.
Där fanns varken vett eller sinne,
men jag var ändå därinne.
Spejela

Ar: Anna J.

Jag vet ett litet land.

Där är varken man eller minne,
men jag har varit därinne.

Skåne: C.E.L.

It wa ind'; en lille Land,
dier wa hverken Kuen helle Mand,
mæn a wa endda derinnd.

Jeg véd et lille Land,
der er hverken Vaud eller Sand,
der er hverken Maal eller Mind',
men der sidder endda et Mennest' derind'.

H.

Der er et lille Land,
der er hverken Salt eller Vand,
der er hverken Vid eller Sind,
og der er dog et Menneske derinde.

Spejl, s. 124-125, nr 556 b, h, n.

"Heraf findes et stort Antal Former. Der regnes op,
hvad der ikke findes, og det ejendommeligste her
er: Maal og Mind', Vid og Sind', Hus og Hjem."

68
68

1329
En brokiger ko
går över Falkenbergs bro
och hela världen kan inte möta henne.
Molnet.

69.
69

Fau: E.L.

En svartbrokig ko
går över Hångalösa bro
ingen man i detta land
denna kossan möta kan.
Västergötland: Karin S.

4
En brun hund går dagligen och nosar i var vår.
Lapkvasten.

To: Hj: N.

1329

70
70

En litet djur
i vår bar
långt mindre än en fluga,
finns i dans men ej i lek,
finns i mat men ej i stek.

Bokstavn a.

Tö. H. N.

Jeg véd en lille Ting, langt mindre end en Flue,
i Løen er det ej, men i de salte Vande,
paa Jorden er det ej, men dog i alle Lande,
i Skibter er det ej, men udi Skibts Stuer,
i Smedjen er det ej, men dog i Smedens Hammer,
i Stuen er det ej, men dog i hvert et Kammer,
det er i hver en Dands, men ej i hver en Leg,
det er i hver Slags Mad, men ej i Grise steg.

Bogstav a, s. 10, nr 2f.

huset fullt m^a mad,
lide te vägga och inget te tag.

Kälgården.

To : H. N.

7 1329 Far hade pengar, som ingen kunde räkna. 72
Mor hade ett lakan, som ingen kunde fälla.
Syster hade en kaka, som ingen kunde skära.
Bror hade en pära, som ingen kunde bita.
Stjärnorna, himlen, solen och månen.

Tö: Anton N. (Mor h. en pära, s. i. k. skära. Far
h. pengar, s. i. k. r. Rad 3-4 saknas)

Hj. N. (Min f. har en kaka, som ingen kan skära.
Min m. har ett lakan, som ingen kan nyttja.
Min s. har en bulle, som ingen kan bita.
Min b. har så mycket pengar, så ingen kan dem

Ar: E. L. (räkna.)

Hi: E. L.

Hvad er det: En Sagen fuld af Vimmelfo?
Stjærnehimmelen, s. 128, nr 565.

1329

Et skåp fullt med mat men ingen dörr. 73 73
Bjget.

Tö. ~~altj.~~ No.

Fau. K. F. (Et stort hus fullt med mat men varken
läs eller dörr.) ; ~~c~~ J. J. (Vilket hus är fullt
av mat och utan fönster och dörrar?)

Et Skab fuldt af Mad og ingen Dør paa.

Et Hus fuldt af Tilmad, men ingen Døre paa.

Bq, s. 149, nr 695 b, d.

1329

Många långa lägga
hänga ut för stuguvägga.
Många långa lägga falla ner..
Ingen man i detta land
Väggarna bota kan.

Istapparna.

To: H. N.

Hr XIV.

1329

75 75

Ikke ormar en jag kanner,
som jorden aldrig bar.

Isnabbhet och i styrka
han ej sin like har.

Med fruktansvärda läten
på affret störtar han
och ingen finns på jorden,
som honom motstå kan.

Han rasar^{*} helst mot höga
och fasta föremål.

I stället för att undfly
han söker draget stål.

Som litethalmstrå bryter
han rotfast ek itu.

Ja, själva bärigen krossas
utar hans tunga ju.

Ljungen.

To: Hj. IV.

Där bygges en bro över hav utan stränder.
 Hon bygger sig själv utav pärlor och gull
 Ej reses hon upp utav människohänder.
 Ett ögonblick muras dess valvbåge full.
 Och nämnen mig namnet, var den har plats
 Och nämnen mig mästarn, som valvet har
 sat.

Ragn Båger.

To: Anton W.

Denna gata härleder sitt ursprung från en dikt
 av Schiller, som översatts av Tegnér.

Där bygges en bro över sjön utan stränder,
 hon bygger sig själv utav pärlor och gull.
 Ej reses hon långsamt av människohänder,
 ett ögonblick murar dess valvbåge full.

Ej mast fälles ner för än segla därunder,
 och ingen tar tull; där den bro synes stå!
 Fast människokraft ej kan rubba dess
 grunder,
 ett barn är för tungt till att vandra därpå.

Hon födes med strömmen och plötsligt försvinner,
 så snart som dess urna har uttömt sin skatt.
 Så sägen mig då, var den bryggan man finner,
 och nämnen mig mästaren, som valvet har
 satt!

1329
Utän val och lottning
är jag ju en drottning.
Ingen kan bestrida,
att det är min frätt
Skönhet har jag mycken;
vinner allas tycken,
ja, på dubbelt sätt.
Men mot olycks skapen
har jag också vapen.
Nalkas till min sida
är just inte lätt.

Rosen.

Tö: Hj. N.

Hela världen i en bonn (botten)
med en röd kjol utom.
Ett hus fullt med ludna stenar.
Du vet inte, vad jag menar.
Nypon.

Fan: Anna L.

Rött uden, laaddent inden og svart i Snuden.
Hyben, s. 46, nr 171.

1329

80

Påven i Rom han hade en hund.
Han har som du som ja,
som folk som få,
som alla i skogen å.

Skuggan.

Tö : 0 Hj. N.

Påven i Rom han hade en hund.
Du har, jag har vad hunden hette.
Vad hette han?

Vad.

Fan: 6 Anna L.

Påven i Rom han hade en hund.
Han het som du som ja,
som folk som få,
som alla djuren i skogen å.
Vad hette han?

17.

Gissa det, om du kan!
Vad.

1329

881

Ha : C Anders N. (Rad 1: "han" saknas ; rad 2:
Han hette som du, han hette som jag ; rad
3-4 och 6 saknas.)

År : d E.L. ; l E.L. (Rad 1: "han" saknas ;
rad 2: Han hette som du, han hette som
jag ; rad 4: Han hette som alla träden
i skogen ; rad 3, 6 saknas.)

Hi : f Aug. E. (Rad 2: Han het som tupp
som trä ; rad 3: folk som få ; rad 4 och
6 saknas.)

Det var en herremän i Lund.

Han hade en hund.

Han het som du som jag,

som får som få,

som knapp som trä,

som alla de övriga djuren i skogen å.

Nu sa jag hundens namn 1329
Vad hette han. Vad
Fan: g Niklasson.

82

Tränne gåtor ha här sammanblandats. Nr 14
c, d, e och f få en rimlig mening endast försä-
ritt "hette" (het) utbytes mot "har" och lösnings-
ordet blir "skugga". Det sistnämnda gäller även
14 b. Den danska gåtan^{om} Skygge s. 191, nr 19 före-
ter troligen en grundform.

Tøger hund han havde en Hund, som hedte det,
at Verden har. Hvad hed saa Hunden?

Varianten 1 h börjar: "Per i Lund."

Härmed har en gåta, till vilken lösningen
är "vad" eller kanske "nu", smält samman.

Denna torde vara av ungefär denna lydelse:

19. "Påven i Rom han hade en hund. Vad hette

~~hette~~ han? " (F. F. 1915 s. 105) Jfr.!

83 83

1329 Lante Peter gik i hunden med sin Hund. Lante
Peter hed han selv, men hvad hed Hunden?

Hvad, s. 191, nr 1a.

Kejser Karolius havde en Hund, som han gav Navn
af sin egen Mund, hvad hed Kejser Karolius' Hund,
som han gav Navn af sin egen Mund? Kan du sige
mig det, for nu har jeg sagt dig det.

Hvad, Kejser Karolus's Hund, s. 190, nr 1b.

Der staar en Hund paa Dalby Bakke og gjøber,
saa det kan høres fire Mil ud over Vesterhavet.
Nu nævnte jeg Navnet, hvad hed den Hund?

Nu, s. 193, nr 4m.

Likgator.

1. Liknelsegator.

2. Föremål.

3. Flera sammanhängande
föremål (och personer.)

IV

Hera sammanhörande föremål (och
personer).

(4 bl. oktav)

1329

85
85

Two galtar gra
skriker, när de få,
tiger, när de inte få.

Two kvarnstenar.

Ar: *a* E.L. ; *b* E.L.

Fau: *c* Annals. (skrika, tiga) ; *d* E.L. ; *e* E.L. (Fyra)

Jeg véd fire graa Galte, som æder igjennem
Øjnene og skider af 'Liden.
Kværne i en Mølle, s. 77, m 297 a.

Der e tåw Griis, di for ålder så møj, di
grøndter jo får mejer.

Hvad er det: jo mer, man giver det, des
mere det skriger?

Møllesten, s. 94, nr 373 a, b.

Hvad er det, der skraaler, naar den faar
noget, og naar den ikke faar noget, saa
skraaler den ikke?

Møllekværn, s. 94, nr 370.

2 Et fåhus fullt med rødt få' och en svart
tjurs kommer och kör ut allehop.

Bakugnen, glöden och ugnsrakan.

Är: a E.L. ("fullt" saknas; svarter kalv dansar miti
på floen.

Fau: b Ivar B.

Et Hus fuldt af røde Kall, en sort kommer
til og gjør dem ravgall.

Örn med Glöden (og Rage, der skyder
dem ud) s. 101, nr 411 b.

1329

En fåhus fullt med vitt få och en rød
kalv dansar på floen.

88
88

Munnen, tænderne og tungen.

Tö: **a** Hj. N. (av vita kor o. den röde kalven
d. mitt i fåhuset.)

År: **b** E. L. (mitt på gången); **c** E. L.

Fau: **d** Ivar B (Stall; gången); **e** Anna L. (hus
f. av vita kor; i mitten.)

Lagaln full med vita kor och en rød kalv
dansar mitt i.

Gästrikland: **g** Helga A.

Et Hus fuld af hvidt Fæ og en rød Røgter.
En Hus fuld af hvidt Kyer og en rød Tyr imald
en.
Mund med Tænder og Tunge.

S. 93, nr 358 a, c.

Västergötland: **f** Ka-
rin P. (med vita kor;
kalv som i floen)

H.

En liden pölsa på en taggig tallrik.

En ullkarda på en karda.

Fr: Anna J.

1329

89 89

5
Två klara källor,
en äs däremellan.
Flödar vatten ur källan,
glad är ägaren sällan.

Ögonen och näsan.

Tö: 14. N.

1329
den röa korn körde på de
så den vita beste (= keste)

90

Elden, grytan och mjölken.

Är: E.L.

7

Tre menlösa bror står på gården
och inte vet gå hem.

Grepén.

Gästrikland: Helga A.

Sappgator.

B. Beskrivande gator.

1 Föremålets egenskaper
och utseende.

a Jämförelsegator.

1329

91

91

Beskrivande gator.
Föreningens egenskaper och utseende.

VI Jäm förelsegator.

(2 bl. oktar)
E. Lg.

Had har så många får
som du har hundraår?

Huggkubben.

Fam: Otto H.

Runt som solen, 1329
svart som jorden,
tre ben och en svans.

93
93

Stekpannan.

År: **a** Anna J. (lång rompa efter sig.)

Fau: **b** Anna L.

Trint som solen,

svart som jorden

med en lång rompa efter sig.

År: **c** O. A.

Fau: **d** Ivan B. (Runt s.s. å s.s. j. och har; "efter sig"
Saknas); **e** Alg. J. (Rund; jorden; Svans)

Fj: **f** Erik B (Runt; svans); **g** F. H. (jorden å har;
svans)

Svart som jorden,

trint som solen

och har en lång svans efter sig.

År: *h* Anders N. (Vad är det, som är svart...; runt;
slåpar); *i* Anders A. (rund)

Fau: *j* E.L.

Hi: *k* Pär P. (runt s. s.; rad 3: svans som en katt.)
Rund som Solen, svart som jorden, tre Ben og en
Hale.

Rundt som Solen, svart som jorden, med en lang
Rumpe efter sig.

Pande, s. 101, nr 414 a, c.

1329 95

Vad är det, som ¹³²⁹är högt som ett hus
och rät som ett ljus,
men varken sol eller måne skiner på det?
Kärnen i en gran.

Fau: a) Ivar B. ; b) Emma L. (Hög; rund; rad 3:
som solen aldrig skint på.); c) E.L. (Rakt s.
ett körkeljus, högt s. ett h., ser varken sol
eller måne.); d) E.L. (Långt s. ett h., smalt
s. ett l., har v. sett s. el. m.). Varianterna
b, c, d sakna inledningen "Vad är det, som
är."

4

Före som en mystan,
 mitt på som en säck,
 efter som en kapp.

Katten.

Tö: a Hj. N.

Först som ett åbble,
 sist som ett kåbble,
 på mitten som en agnasäck.

Fau: b G. S.

Hvad er det, der er fortit som en Hegl', bagtil
 som en Pregel og midt paa som en Melsæk?
 Kat, s. 64, nr 227 b.

Runt som et ¹³²⁹æg.

Rækker rundt kring en væg.

Nystanet.

97
97

Hö: a J.P.J. (omkring)

Tö: b H.J.N.; c Anton N.

År: d E.L. (Trint; Kirkevæg)

Fau: e Tvar B. (men r. likväl r. en Kirkevæg.)

Hi: f Pär P. (omkring) f Anna L. (som man kan vira k. en v.)

Fj: h Axel P. (Trint; "Kring" saknas; Kirkevæg.)

Gästrikland: i E.L. (ikring)

Trindt som et æg og kan endda naa rundt om
en Kirkevæg.

Garanngle, s. 35 nr 108c. Jfr 108b.)
("rundt som et æg")

6 Svart som en ramme (ramme = korp),
 hoppar som skam,
 femten man
 kan inte betslan.

hoppa.

Ar: Anna J. (tio; kunna)

Fau: 6 S.S.

Hvad er det, der er sort som en hest og kan
 hoppe som en hest?

Hvad er det, der er sort som en hest og ^{vild} kan
 som en hest og kan ikke bides af 24 Karle?

Loppe, s. 81, nr 315 b, c.

Vad är det, som är bättre än guld, som
de döda äta men varav de levande
skulle dö, om de äto det?

Fr: Malcus J.

Ingenting.

De döda spiser det, og naar de levande
spiser det, saa dörr de.

Ingenting, s. 61, nr 200.

8

Vad är det, som har mera tänder än lejonet?

Fj: Axel P.

Kammen.

Vit som en svan, ¹³²⁹
svart som en ravn,
hopper som en hare,
går som en man.

Skatan.

Fr: ⁹ Anna J.

Fau: ⁶ Niklasson.

Vit som krita,
svart som køl,
hopper som en hare
går som en man.

Fau: ¹ Anna L. j ^d E. L. (beck, går som en
hare, bråker som en man.)

Hvad er højt som Hæs, grønt som Græs,
hvidt som Kridt, sort som Kul
og skarpt som en Tjefin.

1329
Så vider som en Svane,
Så svärter som ejn Raun,
hajn hoppar som ejn Hara
ä går som ejn Majn.

Skade, s. 113-114, nr 493 a, c.

Se följande gäta och XIV 4.

101

101

Vit som en svan,
svart som en raven,
flyger över vatten och land,
har ingen ande men kan både tala och sova.
Brevet.

Fr: Anna J.
Se föregående och XIV 4.

Lakgäta

B. Beskrivning.

1 Föremålets egenskaper
och utseende.

6 Direkt beskrivning.

1329

53.

103

VI

Direkt beskrivning.

(2 bl. oktav)

1329

104.

104

Huvud i backen,
viter i nacken,
benen i vädret
med gröna kläder.

Löken.

Tö: Anton N.

1329
Krokiqt och brokiqt och underligt satt ¹⁰⁵
kan du gissa denna gåtan, ¹⁰⁵
får du ligga hos mig i natt.
Rägnbågen

Ha: ^a E. L.

Smäländ: ^b Anna J. (besynnerligt; Gissar
du det inte, får du ingen ro i natt.)

Uppemot himmelen underliga satt.
Kunnen I gissa det i dag,
så får ni sova i natt. Nöten

Fau: ^c Sven K.

Höjt op i Höj, krum om Bøj, underlig
er den sat, kan du gätt 'en, såa maa
du ligga ved mig i Nat.

Regnbue, s. 105, nr 445 d.

Utan huvud, utan svans
föddes jag till jorden.
När jag fått mig litet ans,
kom jag fram på borden.
Stundom full av kött och blod,
stundom fläsk tillika.
Alla tycker jag är god,
fattiga och rika.

Korven..

Fau: E. L.

1329,

107

107

Lapp på lapp men ingen søm.
Kalkvundet.

Tö: *a* Hj. N.

År: *b* E. L.

Fau: *c* Arina h. *d* E. L.

Hil: *e* R. N.

Värmland: *f* E. L.

Lap paa Lap og Klud paa Klud, men dog
aldrig et Sting igjennem.

Hvidkaalskoved, s. 46, nr 167 d.

Lap paa Lap, men ingen sømme.

En broget Ko, s. 75, nr 280 a.

Trint å trant

å spannalant

å kongens hästa ty inte å drad. *Brunnen.*

Hö: *a* Axel N.

Lant och trant å spannalant

som inte kongens hästar kunna dra.

Hö: *b* Otto B.

Hvad er det en Lagen ka bedæk, å ti
Par Hæst 'ka et træk?

Brønd, s. 19, nr 38.

Trint å trant, tål Alna' lant,

Svært i'n i som en Røvarakula.

Lodet Skovsten, s. 117, nr 514 b.

litet och nätt
prickigt och tätt
frear dagerna för sticket.

1329

109

109

Fingerborgen.

Ar: ^oa Anna J. ; ^ob Anna J. (aktar flickorna) ;
c E.L. (pricket; rad 3: Har du det inte, så
sticker du dig.)

Fau: ^od Anna L. (pricket; skyddar flickorna)

Rundt og net, liden og tæt og mange
Huller, men aldrig et igjennem.
Fingerbøl, s. 24, nr 75 d.

1329

110

110

Litet och rott
rätt som det flyger,
faller det dött.

Gnistan.

Tö: *a* Anton N.Fr: *b* Anna J. (Så ligger d. d.) i *c* Sigfrid J.

Lidt og rødt, ret som det flyver, flyver
det dødt.

Gnist, s. 35, nr III.

Vem är det, som så i glädje som i
 sorg faller 'brännheta tårar, men
 som lyckligtvis aldrig gråter' utan
 vid ljus?

Lackstänger.

Fau. G.B.C.

Hem och palatser, städer och byar
skänker jag ofta en kungligt förakt;
leter mig väg bland ilande skogar,
bygger mig bo uti fjällarnas tråkt.
Stundom jag dock till det låga mig sänker.
Lammet får då icke beta i ro.
Stundom jag lockas av laxen som bläcker.
Hemåt jag iler, minn ro följer med.
Slagörnen.

Tö: Frnton N.

Mitt huvud är stort alarm.
Min mage är ingen tarm.
Mina ben äro smala som strå.
Det kan ingen undra på.
Klockan.

1329 113.

113

Hö: a J.P.J.

Uti mitt huvud är mycket larm.
Därinne som därute där Krängs var tarm.
Mina ben äro långa och smala som strå.
När jag lyfter det ena, det andra går på.
En gammaldags väggur.

Fau: b Ivar B.

Mitt Hoved stor Alarm,
i min Mave røres en Tarm,
mine Ben så small' som Straa,
mange forundre sig derpaa.

Kirkeklokke i Stillads, s. 67, nr 242.

 1146
114

Jag står uppå tre ben
 med mina raka leder.
 Det namnet som jag bär,
 det sker mig till stor heder.
 Malmö är mitt främsta land.
 Till Stockholmen vill jag vandra.
 Där står jag bakom andra.
 Bokstaven m.

Fau : E. L.

12

Nu tvänne strock är gjort det ren.
 I kunnan det på kyrktorn sen.
 Korset.

Tö: Hj. N.

...kraft, givning men
föda, ... sin hämnd men till stek
duger jag ej. 115

Tö : Hj. N.

Biet.

...vilken er den bästa Fugl, men den värste Steg?

Bi, s. 14, nr 14.

1329

4

Mig synden har fördrivit
från grönskande jord.
Och sedan jag blivit
en saga, knäppt spår
av människoätter,
dock söker mig än
på grönskande slätter
de vise bland män.

När lyktad är färden
och målet uppnått,
och blicken från världens
till himmelen gått,
då ser man mig åter
och känner igen.
i mig, som förlåter,
sin påkände vän.

Paradiset

Tö: Hj. N.

Den, som först märker grötspåsen,
kommer inte till Guds rike.

Skeda.

Fr: a E.L.

Fau: b E.L.

Min träd stå alltid gröna. 1329

118

118

Stormen ej min koja rör,
och min ros, den underlöna,
ej i höstens härgning dör.
Intet moln min himmel följer.
Intet skifte månan följer.

Barnet, som sin läxa stavar,
följer med i ärens lag,
men, vad under, mina gravar
öppnas ej på domens dag.

En målning.

Tö: Hj. N.

Vitt under vassst, timmelien satt,
dansar i en liten lärkhatt.

119

~
Oggt.

Tö: Anton N.

"Timmelien satt." torde betyda tämligen kom-
pakt, "tät". Lär = låder.

Vad är det som är dött i mitten och
levande i båda ändar?

En man som plöjer.

Fau: Anna J.

VII

Beskrifning genom antites.

121

121

(40 bl. oktav)
E. Lg.

1329

Hål på hål men håller ändå.
Kedjan.

122

Tö: Hj. IV.

2

Det är få råttor, som man äter utan mig,
och dock äter man sällan mig allena.
Salt.

Tö: a Hj. IV.

Man äter det till varken måltid men äter
det sällan ensamt.

Hi: b Pär P.

Man spiser få Ting uden mig, men spiser
sjelden mig alene.

Salt, s. 113, nr 487.

1.

1329

123
123

För en är det för litet, för två lagon,
för tre för mycket.

En hemlighet.

Tö: *a* Anton N. ; *b* Hj. N.
Är: *c* Marcus J. (tvänne); *d* E. L.

För en er det för lidt, for to er det ret tilpas
og for tre alt for stærkt.

Ordsprog, s. 154, nr 712.

1329

154
124

Där finns bröd men inte bakat,
där finns vin men inte lakat,
där finns barn men inte föt,
där finns lik men inte döt.

I kyrkan.

Tö : Anton N.

Et lille Lampeland, Ild og sjælden Vand, Brød
og ikke Bryllup, Barn og ikke født, Lig og
ikke dødt.

Der står et Hus på Agre re,
mange Folk, men ingen hjemme,
magen Vin, men ingen brændt,
meget Brød, men intet bagt.

Kirke, 5.66, nr 235-236.

1329

Hänger på en vägg och har ägg men
gör inte.
Lien.

Hö: **a** J.P.J.Ha: **b** Herman H.År: **c** Anna J. ("en" saknas; men kan inte värpa.)Fau: **d** Anna L. (Vad är det, som; ej kan värpa?)Hi: **e** Pär P. ("men gör inte" saknas; Laxen.)

! Vad är det, der hänger paa Væg,
har Äg, men kan ej gjöre Äg?

Ragekniv, s. 104, nr 444.

1329

126
126
Två ögon och inte kan se, två öron och
inte kan höra, fyra ben och inte
kan gå men kan hoppa så högt som
ett femvåningshus.
En död kat.

Fau: Sven K.

7

Vad är det, som inte Gud har skapat
och inte människor gjort?
Själösprickan.

Fau: Niklasson.

Vad är det, som jag kan hålla i min hand men
tio man inte kunna bära på en såstäng? ¹²⁷
1329

Stigget.

127

Fr: ^a Anna J. ; ^b E. L. (V. a. d., s. tio karlar i. k. b.
p. e. stäng?)

Fau: ^c Anna L. (bära; men ej t. m. p. e. stäng?)

Hi: ^d Rr N. (ätta man inte orkar b. p. e. såastäng
men j. k. bära i näven?)

! Hvad er det en Mand kan bære i sin Haand,
og ti Mand kan ikke bære paa en Lasse-
stang?

Alg, s. 149, nr 701 a.

1329

128/58

Vad är det, som växer med roten upp och
toppen ner, ser sol men inte sommar-
dan?

Istappen.

Fau: a E.L.

Rot upp och topp ner, ser sol men aldrig sommar.
Takisen.

Västergötland: b Karin S.

Roden op, Toppen ned, vogsar om Vinteren, minker
om Sommeren.

Med Roden op og Toppen ned, ser Sol,
men aldrig Sommer.

Istapp, s. 61, nr 203a, b.

1329.

129 129

Var hava hav och floder inget vatten, städerna
inga hus och skogen inga träd?
På kartan.

Tö: a Hj. N.

Fau: b J. J. (Var finns land utan jord, sjö utan
vatten och stad utan hus?); c Anna L. (Var
ha städerna i. h., sjöarna intet v. o. skogarna
i. h.?)

I mine Söer intet Vand,
paa mine Marker intet Korn,
i mine Bjerge intet ~~Met~~ Metal,
i mine Skove intet Vildt,
det kan bæres i en Haand,
men rummer dog den hele Verden.
Handkort, s. 78, nr 300 a.

1329

130

180

Det har man men inte huvud,
armar men inga händer,
löper man har ändå inga fötter.

Strömmen.

Fau: Niklasson

12

Alla bliva det, men ingen vill vara det.
Gammal.

Tö: a/Hj. N.

Fau: Anna L. (Vad är det a. vilja bli m.
i. v. v.?)

1329

Vad är det, som lockar dig att gråta, utan
att du är ledsen?
Bepparrotten.

131

Fau: Anna L.

14

Vad är det bonden söker men ej vill finna?
Sten på åkrarna.

To: A. Hj. N.

Västergötland: Karin S. (inte; Hå i gårdes-
gården.)

1328
Inte har jag det, och inte vill jag ha det, men om
jag hade det, ville jag inte mista det för allt
i världen. 132
Et skalligt huvud.

Tö: a H. N. (ville int. f. vill; a. guld i v.; Grått
huvud.)

Ha: b Herman A. (så ville; "för allt i världen" saknas)

År: c E. L. (Vad är det, som du inte har och inte vill ha,
men om du hade det, ville du inte förlora det f.
a. i v.?)

Fau: d Anna L. (så ville; "för allt i världen" saknas.)

Jeg har det ikke og ønsker heller ikke at faa det,
men havde jeg det, vilde jeg ikke miste det for
alt i Verden.

Et skaldet Hoved, s. 114, nr 495 b.

1329

Vad är det, som den rike stoppas i
fickan och den fattige slänger?

133.

133

Snoret.

Är: **C** E. L. (Lomman; slänger på marken?)

Fau: **C** E. L.

Vad är de som bönderna slänger på gata men herrskaperna tar
par i flika. **Västergötland** **C** E. L.

Har det, Bonden kaster på fordon, og
Kongen putter i Lommen?

Snat, s. 119, nr 525 b.

Kungen ser de sällan. Gud ser de aldrig. Du och ja se
de var da. 1329 sin like. 1344

Tö: Hj. N.
Gud har aldrig sett det, Kungen sällan
och bonden var dag.

Fau: E. L.

Vad är det, som jag ser varje dag; Konungen
ser det sällan och påven aldrig?

Fau: Anna L.

Vad är det som
Gud aldrig ser,
kungen sällan
men bonden
ofta?
Västergötland:
Karin S.

Hvad er det, som Gud aldrig ser, Kongen sjælden, men
du og jeg ser det daglig?

Hvad er det Bonden ser hver Dag, Kongen
sjælden og Gud aldrig?

Hvad ser Bonden hver Dag, Kongen og Kejseren
sjælden, og Paven aldrig.

Ligemand, s. 79, nr 309e, f; s. 270, nr 526.

1329

ju mer man lägger till, ju mindre blir det,
och ju mer man drar ifrån, ju större blir det. 136.
Hålet.

Tö: *alt*: N. (ju mera man tar därifrån; raderna omkastas)
År: *b* J. A. K. ; *c* Marcus J. (tar därifrån, dess); *d* E. L.
(du l. dit; du tar)
Fau: *e* S. S. (Vad är det, som blir större, ju mer man
tar bort? Rad 1 saknas.)

Jo mere en tager fra det, jo større det bliver, jo mere
en lægger til det, jo mindre det bliver.
Hvad er det, der bliver større, jo mere man tager
fra?

Hul, s. 44-45, nr 160 a, e.

Varken inne eller ute och inte under bas him-
mel. 137
Fönstret. 137

Tö: a Anton W.

Fau: b Anna L. (Vad är det, som varken är ute
eller inne, ej håller...?)

Vad är det, som är ute och inne på sam-
ma gång?

Fau: c Hlgot J.

Hvad er baade ude og inde?

Hva æ de, de bødde æ ude æ end æ ingen
Støjj i æ Mark?

Vindue, s. 143, nr 673 b, e

1329
Går och går och kommer aldrig till dörren. 138
Klockan. 138

Tö: a Hj. N.

Ha: b Karl E. J. (men k.)

Fr: c Anders A. (Vad är det, som ... aldrig k...); d Anna J. (bor
änne); e Anna J. (Går både dag och natt...); f E. L. ;
g E. L. (men k.); h E. L. (Vem är det, som ... men k. inte.)

Fau: i Tvar B. (Vad är det, som ... men a. k...); j Anna
L. (Vad är det, som ... Uret.); k E. L. (Vad är det, som...
a. k. t. bordanden? Klockan el. dörren.)

Hi: l Johan B. (Vem är det, som ... men k. inte.); m Rr
N. (Vad är det, som går både natt och dag och inte
k. t. bordanden?)

Det går og går og kommer aldrig längre.
Hvad er det, der går fra Morgen til Aften, og kan end-
da ikke naa Stuedøren?

Det går og går, både Nat og Dag, og naar aldrig
sin Herres Bordende.

Klokke, s. 69, nr 262 b, e, f.

1329

Hugger och hugger
och får inte en enda tve.

Klockan.

År: EL.

23

Det har både liv och stycke
men inget tycke.

Västen.

Tö: H. N.

Det går över både lann och vann, har varken¹⁴⁰
liv eller ande och kan likväl tala.
1329 Brevet. 140

Tö: a H. N.

Fr: b E. L. (Det går över lann och vann och kan både
tala och svara.); c E. L. (Har varken kropp eller
själ men kan både tala och svara.)

Fau: d R. C. (Vad är det för något, som går över både
v. o. l., kan både tala och svara men säger likväl
icke något ord?); e Annad. (Vad är det, som kan
både tala och svara men ej kan säga något andä?)

Hi: f R. N. (Vad är det, som g. ö. b. l. o. v., kan både
tala och svara men har varken liv eller ännu?)

Hvidt som Kridt, sort som Kul, gaar over land og Vand og svarer for
sig som en Mand.

Hvad er det, der kommer langt fra og reiser langt hen, bringer
nytt fra Mand til Mand, og som dog ingen Ting siger?

Brev. s. 18-19, nr 33 a, d.

1329

141

141

Barndomen ser mig ej, fast jag går fram-
för den; den sege ser mig där, varest
jag icke är, och om jag på avstånd visar
mig, så söker mig dären, men den vise
flyr mig.

Faran.

Fr: Malcus J.

26

jag liten är men kan dock hämnas.
Biet.

Fr: E. L.

142

142

1329
Vad är det, som jag kan kalla med min
myxa, men till man inte kan
lägga betsel i munnen på?

Loppa.

Fr: Anna]

28

Ni natar, det jag biter,
och äter det jag - Rättan

Fr: a E. L. (Ni äter... och skrädd(er...)

Fau: b E. L.

21.

1329

143/43.

En blind såg en hare, en lam sprang fæte
honom, en make stoppe honom i fickan.
Vad är det?

En lögn.

Fau: O J. J. i C Anna R. (stoppade honom i barmen;
"Vad är det?" saknas.)

En blind so en Hår, en lam rænd
en end, å en nåågen pot en isi Lom...
Hwa æ de?

Lögn, s. 216, nr 37 b.

Den danske varianten 37a inledes således: "En døv,
en blind, en halt og en røgen fulgtes ad paa
Jagt. Den døv hørte, der kom en Hare, den
blinde..."

Går upp för backe och ned för backe
men står likväl stilla.

1329

Gårdesgården.

144
144

Tö: *a* Hj: N.

Fau: *e* Anna L. (nerför; och likväl står stilla.)

Hi: *e* Johan B. (Vad är det, som går över väng och
gården...)

1329

145
145

Ute i ur och skur men bli aldrig våt.
Gårdesgården.

Tö: *a* Hj. N.

Uppför backe, nedför backe,
bryter dock inte sin nacke;
ute i ur, ute i skur;
bli kall och sur
men får dock ingen snuva.

Fan: *b* Trar B.

32

Det är både ute och inne och tackar var man för siet.
Drottningkan.

Tö: Hj. N.

24.

1329

146

H6.

2

Öppet i rot men tät i topp;
kruset huvud men ingen kropp.

Fingerborges.

Fau: Ivar B.

34

Vad är det som slår utan händer?
Klockan.

Fau: Anna L.

1329

147

Går i ratnet men väter inte
Klöverarna.

147

Kalven i en ko.

Fr: E.L.

36

Vem går ut och in och kommer aldrig till bordet?
Dörren.

Fr: E.L.

Hvad er det, der går i et Hus og kommer
endda ikke af sin Plads?

Spr. s. 22, nr 61, a. Jfr. 6.

När det är varmest, är jag kallast.
När det är kallast, är jag varmest.
1329 Kåhelagnen.

148
148

Fau: Vidar K.

Jeg er mörkest, naar hveten er klarest,
varmest, naar den er koldest,
koldest, naar den er varmest.
Jordkjælder, s. 61; nr 207.

När det är kallt, samlas alla omkring mig. ¹⁴⁴

När det är varmt, vill ingen vara när mig. ¹⁴⁹

1329

Kakelugnen.

Ha: ^a Erik J.

Om sommaren bryr sig ingen om mig.

Om vintern samlas alla omkring mig.

År: ^b E.L.

Hvad er det, der er saa sort som et Kul, og
Folk holder mest af det om Vinteren?

Hvad er det, der er Koldt om Sommeren og varmt
om Vinteren?

Kakkelovnen, s. 62, nr 212, 213.

1329

150:
vad är det, som är ditt eget, men be-150
gagnas mest utav andra?

Namnet.

Hö: Otto B.

Hvad er det, ^{som du har}, ~~der ligger~~, men andre
bruger mere end dig selv?
Navn, s. 96, nr 383 b.

1329
Så länge man icke vet det, är det nå-
got, men när man vet det, så upp-
hör det att vara, vad det förut varit.
En gåta. 151

Tö: Hj. N.

41. När man ser det, så ser man det inte,
men då man inte ser det, då ser man det bäst.
Mörkret.

Tö: Hj. N.

1329

För den starke jag en bördar år,
för en dam en prydnad år.
Här jag bäres lätt och gärna,
men jag tynger icke där.

Båda gävo gärna mycket
Var och en på sitt sätt,
om jag vore för den ene tyngre,
för den andra lätt.

Kedjan.

Tö: Hj. N.

43

In gick han grön, ut kom han röd.
Nicka, nacka, var han död.
Kräftan.

Fau: Anna L.

1329
Vad är det, som bär sin herre och på
Samma gång bäres av honom?
Skosulan.

153

153

Fau: Anna L.

! Vad är det, som bär Herren, og som Her-
ren bär igen?
Sko, s. 117, nr 508.

45

Ropar oupphörligt men blir dock
aldrig hes.

Vattenfallet.

År: E.L.

1329

154
154
Du må rista och kasta mig så mycket du
vill så rider jag likaväl gränste
åt Ladan.
Havreaxet.

Fr: E.L.

47

Vad är det som har flera tänder än en
lejon men kan varken tugga eller äta?
Kammen.

Fau: Anna L.

Har tänder men kan inte tugga.

Gästrikland: b E.L.

1329
Fyra ben har jag men mage ej.
Rygg har jag väl men huvud, nej.
Mycket kan jag bära men kan icke gå;
vill ej gärna ligga skall beständigt stå.
Stolen.

Tö: H. N.

49

Vad är det, som ej har någon början och
ej har någon ände? Ringen.

Tö: a Gustaf J.

Fau: b Anna L. (varken har begynnelse eller
ände men ej är evigt ända?)

1329
Jag talar utan tunga,
Kan skrika utan lunga.
Jag delar ut båd fröjd och smärta²
och har likväl ej något hjärta.
Kyrkklockan.

156.
156

Tö: Hj. IV.

Jeg taler uden Tunge,
jeg skriger uden Lunge,
jeg tager Del i Fryd og Smerte,
dog har i Grunden ingen Hjærte.
Kirkeklokke, s. 66-67, nr 239c.

1329 dragas

Drages ut och i men kommer aldrig till 157
dörren?

Byråledaren.

Fau: Anna L.

52 Runt före och runt bak,
mitt på som en skälkund.

Otto - där i tna skrivs med skälkund
tecknet H.

Fau: E.L.

Väg över och väg under och väg över
alla vägar? ?

Fau: E. L.

Vej over Vej, Vej under Vej og Vej paa
Vejen.

Bro, s. 19, nr 36 a.

~~En hand och ingen mun,
ändan väger två pund.
Besmannen.~~

~~Tö: Hj: N.~~

"Vad är det som föder
 och oupphörligen föder
 det foster, som den alstrat har?"

"Tempus edax rerum!" skrek en lärde.

"Nej," skrek en bonde, "lärde herre,
 ni tar fel med ert latin.

Jag utav skadan lårt tyvärr,
 att gåtan är om en?"

Kanin.

Fau: E.L.

1329

160/60.

Vem är det, som går över vattnet men
bli inte våt?

Solen.

Fr: E. L.

Jag går ofte i Vandet, men bliver aldrig våd.

Skyppe, s. 273, nr 82.

56

Vem är en god dräng men en sträng
husbonde?

Elden.

Fau: E. L.

57

Vem går i elden och inte bränner sig?

Solen.

Gästrikland: Helga A.

Vem går i halmen och inte vassar?

Solen.

Gästrikland: Helga Fl.

59

Karnt innanför och kallt utanför och
en svart lapp emellan.

Sprjället.

Gästrikland: E. L.

60

Jag gick en väg och inte var det nån väg.
Jag hitta en ting och inte var det nånting.
Har det varit nånting, så har jag inte
tagit det, men när det inte var nånting,
så tog jag det.

Ryggskalet.

Gästrikland: Helga Fl.

H. O.

61 Rött innan, vitt utan. 1329 162
Se, var det sitter! Se, var det sitter!
Fingret.

Gästrikland: Helga A.

Man pekar med fingret på något föremål.

62 När du nämner mig, bryter du mig
Tystnaden
Västergötland: Karin S.

1329

VIII

Sakgätor.

B. Beskrivande gator.

2 Föremålets delar.

a Delarna uppräknas
som självständiga föremål.

1329
Föremålets delar.

163.

163

VIII

Delarna uppräknas som själoständiga
föremål.

(3 bl. oktav)
Ex.

164
164

1. På vår gata stod två flata,
på de flata stod två stabbar,
på de stabbar stod ett matskåp,
1329 på det matskåpet stod två brinnande ljus,
på de ljusen växte en skog,
i den skogen samlas många filisteer.
En människa.

Tö : Anton N.

På vår gata stod två flata,
på de flata två humlastänger,
på humlastängerna en mjölsäck,
på mjölsäcken två mjölkspannar,
på den en gående kvarn,
på den ett krokigt vårakorn,
två brinnande ljus, en skog där alla hed-
ningar bo.

Fr : E. L.

165
165

På gården där stodo två stolpar,
lite längre upp en havresäck,
lite längre upp en rinnande bäck,
lite längre upp ett par vaxhus,
lite längre upp ett par brännande ljus,
lite längre upp en furuskog, där qubben hug-
ger med sina filisteiska arbetare.

Fau : C Niklasson.

Två stolpar, på stolparna en tunna, på tun-
nan en tratt, på tratten ett klot.

Fau : d Anna L.

Där ä två pläder,
å på de pläderna sto två käppar,
å på de käpparna sto en säck,
å på den säcken där sto en mölla,
å på den möllan där sto en källa (= klubba)
å på den källan där ä en skog
å i den skogen där går alla kungens små

1329

djur. Skåne: e E. L.166
166

På de gater står det plater,
på de platerna står piper
och på piperna står stolpar,
på stolparna står en säck
och på säcken är en knapp
och på knappen växer skog, där alla vild-
djuren bo.

Västergötland: f Karin P.

Två pallar, två pinnar, en säck, ett klot,
en videbuske över.

Gästrikland: g Helga A.

Der gaar to Plader paa to Gader, ... har to Stumper, ... to Stykker,
... en Melsæk, ... en Mund, ... en Skov, i den Skov lever alle
Kongens vilde Dyr, og der gaar en gammel Maud og dr
ver dem af. Menneske, s. 89, nr 353 g.

3. "Der findes mange Variationer af denne Gaade."

1329
Fyra villivattnar, två svarta tattrar,
en pinparepässe, en visponmaj.

167
167
Hjul, hästar, kusk och piska.

Tö: *a* Anton N.

Fyra labralater, en Svarter tater,
en bröätare, en skorpion.

År: *b* E.L.

Fyra jorlomber, fyra oppstromper,
två brunpärler och en skorpion.

Stakavagn, hästar, piska.

Fyra levelattnar,
två svarta tattrar,
en skorpion å en
visp.

Skåne: *d* E.L.

Fau: *c* E.L.

Fire jorddumper, fire oppstromper,
to Bonnebasser og en Fisseging.

Vogn med 4 Hjul, 4 Vognkjæppe, 2 Heste og en
kusk, s. 145, nr 679 k.

1329

Fyra vimmer och ett vimmerskåp, två glas¹⁶⁸
och ett ~~g~~ skårekar. 168

Katten.

Fau: ^a Fira K. ; ^b E.L. (glas ; görekar)Ett ordspråk från Alfshög säger, att "en liten
vimmer är bättre än en stor slemmer."Vimmer = kvick "vess" ; görekar = jäskaret
för brännvinsbryggen.Fire Fimler og en Ferlstone, to Glas og en Snørkop.
Fii Fisse bingere å to Stjæneblingere, et Vøj-
melsskavt å et Tæerhol.

Kat, s 64-65, nr 229b, h.

Fyra gängare, fyra hängare, en slängare,
två stå i lyj, två stå i skyj, två visa vägen till byj. 168
Kon. 169

1339 H. O. C. G. N.

Två visa vägen åt byn, två peka högt upp i skyn,
fyra gående, fyra hängande och slängande och en
fattig man kommer efter och dängande.

Är: b Birger J.

Fyra gåene, fyra hängane, två lyda skogen,
två visa vägen, två stå rät upp, raggakalen
kommer efter.

Är: c E. L.

bakom Två visar väg te by, två pekar rät i sky, två lig-
ger a lyss, fyra hängane, fyra dängane.

Fau: d E. L.

Fyra hängane, fyra dängane, två visa väg
te by, två peka högt i sky, två ligger

1329

170.

och lys, en kommer efter och dankane. 170

Fan: *e* E.L.Två peka rätt upp i skyn, två visa vägen till
byn, fyra travare, fyra hängare och en
efterslängare.Fan: *L* C.V.Två pekar uppåt, två pekar utåt, två visar vä-
gen to by, fyra gångare, fyra hängare och
en slängare.Gästrikland: *h* E.L.Fire hängande, fire gångande, to visar Vei i By, og
en dasker bag etter.

Ko, s. 73, nr 276 c (noten!)

Många gätformer.

Två skyare, två ly-
are och två visar
vägen till byn, fy-
ra gångare och fy-
ra hängare och
lille slänger efter.
Västergötland *g*ka-
rin 9.

En klot, en ¹³²⁹ rulle och en kapp, i klotet ¹⁷¹
syn hål.
Katten.

Fau: Anna L.

6 Fyra klinkelinker, fem hornhulker i var
Klinkelink, ett muskål.
Katten.

Fr: Anna J.
Jfr. Kat, s. 65, nr 229 m.

7 Två glasinter, fyra dubelinter, en kyrkkäpp
efter.
Katten.

8. Västergötland: E. L.

1329

Fyra vinklar i vådret och en Nagg och 172
en knagg och ett bräde före.
Våderkvarn.

Västergötland: Karin S.

1329

Lakeview.

IX

B. Beskrivande gator.

2 Föremålets delar.

b Tydligt delar
av en hel.

1329

173.

173

Tydligt delar av ett helt.

(2 bl. oktav)
S. Lg.

1329

Vad är det, som har bak men ingen buk,
lär men inga ben, ägg men inga ungar?

Lien.

Fau: Tvar B.

71
Hvad ~~är det, som~~ har Rygg og ingen Ryggben, Sider
og ingen Sideben, og Äg, men ingen
Unger?

Kniv, s. 72, nr 275.

2

Stolper av trä,
 väggar av få,
 spisen står mitt i stugan.
 En gammaldags hornlykta.

Fau: a Anna L.
 Stolpe av trä,
 väggar av få,
 fyren av järn,
 tända med gån.

Hi: b Rr N.
 Fyren = spisen.

1329

176

Sex ben på backen,
rompan på nacken
och näsan på rompan.

Get, som mjölkas.

År: E.L.

Två huf, två armar, sex fötter, Blot ¹⁷⁷
1329 tio tår men fyra fötter i rörelse. ¹⁷²

Ryttaren.
År: a Marcus J. i E. L. ("men" sak-
nas; "Kan du detta förstå?" tillägges.)

To Hoveder og tvende Arme sees paa mig,
segs Fødder og ti Tæer jeg ejer,
dog ikkuns fire bræger sig,
naar jeg afsted at vandre plejer.

Rytter, s. 110, nr 473 b.

To Hoveder og kun to Arme, segs Fødder og
kun ti Tæer, fire Fødder i Gang, hvorledes
forstaar man det?

Mand til Hest, s. 42, nr 142.

liv och armar
men inga tarmar.

178
178

Tröjan.

Tö: 1329

Hj: N. (De har både)

År: 6 E.L.

Armar men inga tarmar,
liv men ingen anda.

År: c Anna J. (Har; har; ande.); d E.L. (Har; har; ande.)

Fau: e Anna L. (En rock.); f E.L.

! Vad er det, der hænger paa Væggen, har
Strømme, men ingen Tarme?

Frakke, s. 33, nr 93

Huvud utan hår, tänder utan mun
och en lång, smal svans.

179 179

1829: Otto F.

Råfsan.

Hvad er det, der har Hoved og ingen
Hjerne, Tænder og ingen Mund, Hale og
ingen Bag?

Ribe, s. 105, nr 449 b.

Jfr. med næste gåta.

7

Har tænder men inga hår,
har svans men ingen kropp.

Råfsan.

Fr: Anna J.

6.

I den danske gåtan nr 449 c, s. 105, finnas

några allitterationer, som förmodligen fallit ¹⁸⁰180
bort ur den svenska.

1329 Tänder og ingen tunge, Hoved og ingen
lunge, Rumppe og ingen Røv.

8.

Tänder och inga händer,
arbetas och är väl kända.
Rivan.

Fau: E.L.

Se föregående!

1328

181
181

En tant och ingen man,
Ändas väger två pund.

Besmannen.

Tö: Hj: N.

1329

Sakgätor.

B. Beskrivande gator.

3 Föremålet ~~är~~ värksamt.

a Beständig värksamhet.

1329

182
182

Föremålet såsom värksamt.

X

Beständig värksamhet.

(7 bl. oktar)
E. H.

Två springa före, efter komma två,
springa hastigt iblänn,
1329 hinna aldrig varann.

180
183

Vagnshjulen.

Fr: *a* E.O. (Två små springa före och två stora efter.
Rad 2-3 saknas); *b* Anna J.; *c* Marcus J. (Ett
par komma före och efter komma två, men
ingen av dem kan den andre nå. Rad 2-3 sak-
nas.)

Hi: *d* R. N. (T. små s. f., t. stora springa e., s. fort
men ...)

Gästrikland: *e* E. L. (T. små s. f. och t. stora s. e. och
aldrig hinna de varann. Rad 2 saknas)

Fire Löskende löber efter hvar andre uden at naa
hvar andre.

To löber foran, to bagefter, skjøndt de bageste
er de største, naar de dog aldrig de forreste.

Vagnshjul, S. 146, nr 680 a. b.

Hänger mellan himmel och jord och går om-
kring och gör ägg. 184
Sleipsteneren.

1329

Tö: a Anton N.; b Hj. N. (Det...; "och går om-
kring" saknas)

Ha: c Herman A (runt omkring)

År: d Anna J. (Vad är det, som...; "och går om-
kring" saknas); e E.L.

Fau: f E.L.

Hi: g Rr N. (runt omkring)

Fj: h F.H.

! Hvad er det, der løber rundt og gjør Æg?

! Hvad er det, som hænger mellem Himmet og
Jord og gjør Æg?

Sleipstener, s. 118, nr 521 a, g.

1329

Stabbe står,
mølle går,
tio dra fyra.

Ko som mjölkas.²

Är: a Anna J.; b Marcus J. (ti)

Botten står, Bølgen går, ti drager paa fire.

Stolperne står, og Bølgerne går, og ti trækker fire.

Ko, der malkes, s. 74, nr 281 a, b.

185

185

1329

Står på sten,
lyfter ben,
Klyvr horn och tutar i.

Tuppen.

År: *a* Anna J.; *b* E.L. (böster; klöver)Fau: *c* Anna L. (slår b.); *d* E.L. (böstar b.)Skåne: *e* E.L. (borstar b., fläckar h.)

Har ben,
står på sten
uppnar horn och tjuter ur.

Hi: *f* Pär P.

186

186

J

1329

Det står i stugan och lägger paraisen
på taket.

182

187

Skorstenen.

Tö: a Hj. N.

År: b E. L. (inne ; rompan)

Fau: c Anna L. (Vad är det, som sitter
på jorden och...)

188
188
Gapar över vattnet men dricker inte.
Koskällan.

1329

Fr: **a** E.L.

Fau: **b** Anna L (men ej kan dricka.);

c E.L. (Vad är det, som men inte kan
dricka det?)

Hvad er det, der gaar til Sammen for at drikke
og gaber over Vandet, men drikkes ikke?

Kobjælde, s. 34, nr 102, c.

1329

189
189

Vem är det, som kommer på tvären in i
kyrkan? Lindebarnet.

Tö: a Hj. N. (Vad är det, som går...)

Fr: b E. L.

Horlket Menneſke kommer paa tvärs ind
i Kirken?

Barn til Daaben, s. 265, nr 5.

Jfr nr 126, s. 14.

8

Går till sjön och tvättas sig men lämnar magen
hemma.

Öruggottsvaret.

Tö: a Hj. N. (Vad är det, som ... låter tvätta..)

Fau: b Anna L.

7

Se I 14.

1329

9

Går uppför backe, går utför backe
och skär svarta remsor.

190

190

Plogtilltan.

Tö: a Flinton N.

Fau: b Anna L. (Vad är det, som går och skär
en svart remsa efter sig?)

Vad är det, där gör svarta fjöer?
Plov, s. 103, nr 428 a.

10

Vad är det, som beständigt väver nedåt?
Kosvansen.

Fau: Anna L.

Gästrikland: E. L. (alltid; neråt.)

11

Vad är det, som går uppför backe och
nerför backe och sällan svarta grynn?
Fåret.

Fau: Anna L.

1329

192

Går upp för backe och ner för backe och har
ett ben i munnen?

Stoveln.

Fau: Anna L.

13

Inomhus och på fält söker jag bröd.
Nu katten lider sig mycket nöd.
Råttan.

To: Hj. N.

14

Sitter i England och ropar till Sverige?
Telefonen.

Fau: Anna L.

1329

193

Vad är det som går runt omkring st-
gan och kommer stannas vid dörren?

Sopkrosten.

Fan: Anna L.

1329

XI

Sargator.

- B. Beskrivande gator.
I Föremålet ss värksamt.
b Periodisk värksamhet.

1329

19.

194

Periodisk värksamhet.

(4 bl. oktar)
S. L.

Om dagen ¹³²⁹ full av kött och blod;
om natten står och gäpar. Skon, träsko, stö-
vel, känga.

Tö: a Anton N.; b Hj. N.

Ha: e Karl E. J.

Fr: d Anna J.; e E. L.; f E. L.;

Fau: g Ivar B.; h Anna L. (fullt med); i E. L. (är
det fullt; står det och); j Vidar K. (är jag f.; står
jag stilla...)

Fj: k Axel P.

Gästrikland: l E. L.

Värmland: m E. L.

Hvad er det, der om Dagen er fuldt af Kjød og
Blod, men om Natten staa og gaber?

Træsko, s. 136, nr 627 c.

1329

Om våren väderkvicker jag dig,
om sommaren svalkar jag dig,
om hösten föder jag dig
och om vintern varmer jag dig.
Trädet.

Tö: Hj. N.

I dag måste jag stödja, i morgon
försvara, övermorgon straffa. Vem
känner denna slaven? Käppen.

Tö: Hj. N.

1329

1917

Om dagen ligger jag stilla och ingen
rör mig. Om Kvällen Kommer jag fram
och slukar Eld och lågor.

Ljussaxen.

Tö: H. N.

Om Dagen har jeg intet at gjøre, men lader
mig ligge i en Krog, men aldrig saa snart kom-
mer Aftenen, førend jeg sluger Ild og Lide.

Lide hænger vist sammen med et gam-
melt og sjældent sjællandsk Ord, Hyselit.

Jeg har ikke noget til Hyselit, sagde en
gammel Kone i Vestsjælland før Vinteren.
Lysesags, s. 86, nr 339.

Om dagen som en stege,
om natten som en orm.

Skosnøret.

Gästrikland: E.L.

Hvad er det, der er en Stige om Dagen og
en Snor om Natten?

Indrebidse, s. 122, nr 536.

6 Om våren är jag vit som snö,
om sommaren röd som blod,
om hösten svart som kol.
Körsväret.

Tö: Hj. N.

Først hvid, saa grøn, saa rød, saa sort.

4.

Først var jeg saa hvid som sne,

1329

199 199

siden grøn som Græs at se,
og til sidst saa rødt som Blod,
da min Luag var sød og god.

Kirsebær, s. 67, nr 243 a, 245.

1329

XII

Utveckling.

200
200.

1329

20201

Om morgonen på fyra ben, om mid-
dagen på tre, om aftonen på tre.

Människans ålder.
Tö: *a* Anton N. ; *b* Hj. N. (O. m. har det f. fötter, o.
o. m. två, o. a. merendels tre.)
Fr: *c* Anna J.
Fau: *d* Anna L.

Var er det, der om Morgenen gaar paa
fire, om Middagen paa to og om Aftenen
paa tre Ben?

Menneske, s. 88, nr 352 a.

1329

Mor tappade mig, andra hitte mig. Så togs de
själen ifrån mig, så kom jag inför tinget²⁰²
att tala.

Gäspännan.

Tö: ^aAnton N.

Min mor gick på en ~~väg~~ och tappade mig. En
länsman hittade mig och tog upp mig och skar
huvudet av mig och tog själen ur mig och sen
satte han mig på ett svart hål och så fick
jag komma inför rätten och tala.

Fr: ^bAnna J.

En man hittade mig på en äng och så tog han
mig och skar upp mig och tog själen ur mig och
sen doppa han mig i ett svart hål och så
gjorde han både rätt och orätt med mig.

Fr: ^cAnna J.

Först tappades jag, sedan hittades jag, se-
dan stoppades jag i ett svart hål och ha-

des inför rätten att tala 1329

Fau: *d* R.C.

Luden var far och luden var mor,
luden blev jag, när jag blev så stor.

Först tog de huvet av mig,
sen drog de själen ur mig.

Så stoppa de mig i ett mörkt hål.

Sen skulle jag inför tinget att döma om
både rätt och orätt.

Fau: *e* E.L.

Min Moder mig table;

en Herre tog mig op,

med en Kniv han mig skapte

og danned' min Krop,

saa putted' han mig i det sorte Hul,

og lod mig dandse paa det hvide Gulv,

1329

204

jeg hopped' og sprang den Dag saa lang.

De Kjød og Blod er jeg oprunden,
men aldrig er det i mig funden,
de skar mit Hoved af med en Kniv
og trak min Indvold af mit Riv,
de gav mig den sorte Saft,
hvoraf jeg fik den store Kraft,
manges Ære har jeg bragt,
mangen Ære har jeg tabt.

Fjerpens, s. 26, 30, nr 86 c, s.

Förr. var jag levande och kunde levande föda.
Nu är jag död och går över levande och döda.
Skeppet.

Tö: **a**ltj. N.

Förr hade jag liv och levande var och kunde
levande föda. Men nu är jag död och levan-
de bär och går över levande och döda.

Fr: **6** E. L.

!troad er det: Da det levede, da bespiste det
de levande, og nu, det er død, beskjermer det
de levande, det bær de levende og gaar paa de
levende?

Egetrø, s. 23, nr 65.

Det er et Egetrø, dets Frugt giver man Liv-
nene, og naar det er afkogget, bygges deraf
Skibe, som beskjermer Menneskene og gaar
paa Fiskene i Havet.

Hugget i skogen och fölat i stallen,
sitter på bänken och trallar.

Fiolen.

Fr: E. L.

Hvad er det, der er kult som en Trow, koggen i
a Skov og synger saa dejlig ind' i a Stoww?

Fiolen, s. 24, nr 78 a.

Hugget och bugget, 1329
i skogen är det snitt,
i smedjan är det snitt,
i sökakatten tar det sin föda.
Får klaven.

207

Fau: a Pern K.
Oket och boket
och barkat och bott,
i skogen är det hugget
i smedjan är det snitt,
i fårakatten tar det sin föda.
Grepen?

Fau: b Anna L.
Västergötland: c E. L. (Sökakatten får det; Ett
par Kardor.)

! Vad är det, som är hugget i skogen, födt i
Faarestien, smedet i Smedjen?

Idolpuster, s. 60, nr 199a.

1329

208.

208

Situationsgator.

~~XIV~~

Med liknelse.

Situationen avseende.

A. Med tillräckligt.

1329

209

209

Där kom en fågel fjäderlös till trädet
livlös. Då kom jungfru munlös
och åt upp fågel fjäderlös.

Snön och solen.

Är: Marcus J.

Der kom en Fugl fjäderlös og satte sig paa
Træet blædøs, der kom en jungfru mund-
løs, og hun spiste Fuglen fjæderløs.

Sne og Tø, S. 120, nr 531 e.

1329
En levande lik i en levande grav. 210.
Likkistan stod upp och predikade Guds lag. 210
Jonas i valfisken.

Tö: a Frnton M.

En man låg djupt begravd, och hans likkista
for omkring med honom, och ändå fanns
han varken i himmelen eller på jorden.

Tö: L Hj. N.

En man låg djupt begravd. Graven gick omkring
med honom. Ändock fanns hans likkista v. i. h.

e. p. j.
År: c E. L.

Likkistan låg och svävade.

Liket låg och bävade.

Likkistan åt och fick mat.

Liket låg och bad.

Fau: d Sven K.

1329
Två liv och en odödlig själ.
Likkistan svävade.
Liket bävade.

Fau: *e* E.L.

Likkistan svingar och svävar.
Liket ligger inne och bävar.
Likkistan åt och fick mat.
Liket låg inne och bad.

Fau: *f* E.L.

Liggkisten sang og svæved',
mens liget laa og bæved';
men Liggkisten den aad Maad,
og liget laa og bad.

Jonas, s. 261-262, nr 16 a.

211

211

1329

212
212

Tag tåkelset av!
Två fingrar begrav!
Tag upp dem igen!
Jag menar, det smakade godt, min vän!

Svendsen.

År: a E. LFau: 6 H. S. (Rad 2: t. f. i grav! Rad 3: Täck över det
sen! Rad 4: smakar)

1329

213

213

Benämningsgåtor.

XIV

En föremål har så namn.

(6 bl. oktar)

1 lille hulle låg på tak,
 Ramla ner och slog sig bak.
 Ingen man i detta land
 lille hulle bota kan. *Ryget.*

Tö: *a* Anton N.

År: *b* Anna J. ; *c* E. L. ; *d* E. L.

Fau: *e* Anna L. ; *f* E. L. (föll så ner...)

lille Trille op ad Tag,
 lille Trille ned ad Tag,
 Skar du ned, saa gaar du Gab,
 ingen Mand i dette Land
 lille Trille løge kan.

Og, s. 153, nr 705 u.

Jfr III 9.

Rbbaroen 1329

gick på broen,
Knäckte nötter

under skoen,

fyra fötter,

inger tå.

Huru kunde då

Rbbaroen gå?

Hasten.

År: a Anna J. ; b Malles J. (rad 3-4 saknas ; "då" sak-
nas) ; c Anna J. (Baron ; rad 4 saknas ; Huru kunde
den baronen gå?)

1329,

216.

216

Lilla Latta
hopper över statta,
luden som ett får
men har aldrig ett ullahår.
Skatan.

Fau: ^aE. L. ; ^bE. L. (inget ullahår.)

Lille Lette sprang over en Stette, var saa
ladden som et Faar, men havde dog ikke et
Haar.

Høknippe, s. 47, nr 174a.

Lille Tolæt hopped' over et Stæt, så ladden
som et Fai, der var ikk' et Faarhår på 'et.

Høne (se Fugl, Snebold, Tidsel)

s. 48, nr 181a.

lilla lilla latta
 hoppar över stätta,
 vit som en svan,
 svarter som en rand,
 hoppar som en hare,
 går som en man.
 Skatan.

Fj: Ael P.
 Jfr V 9, 10.

1329

Lilla Rua

satt på tua

och titta med en ua.

Synålen i nystanet.

År: 0 E.L. ; 6 E.L.

6

Lilla Flata

gick på gata
hade så många fötter som femton gäss.
Harven.

Fau: Anna L.

hiten træn trinn 1329

219

219

Sätter sig in
vid armar och bröst.
Mången skön jungfru haver jag köst.
Men när jag blir gammal
och lagdes tillsammans
med hopböjder rygg,
då blir jag förkastad,
då blir jag föraktad
av flugor och mygg.

Knappnålen.

Fau: E. L.

Den Gang jeg var lille og trind,

1329

220

220

da fæstes jeg ind
i Pigernes Bryst og Skind,
men naar jeg bliver gammel, saa krummes min
Ryg,
saa kastes jeg ud for Fluer og Myg.

Paa Trælleborgs Slot
havde jeg det ret godt,
i Pigernes Bryst,
Som jeg haver køst,
naar jeg bliver gammel,
min Ryg bliver kroget,
saa bliver jeg forhadet
og forladt af Fruer og Møer.
Knappenaal, s. 71, nr 272 f, i.

1329

221

En liten grön tinter
Kryper in, när det blir vinter,
Kommer fram, när det blir vår,
med ill grönt knollrigt hår.
Rågbrodden.

Gästrikland: Helga F.

9

Ludi, ludi Lör
blir rund som en kôr.
Ullkardan.

Gästrikland: E. L.

1329

222

XV

Flera föremål med särnamn.

1. Tvåbenningen steg upp på tjugo fyra ben-
ningen (harven) och ropte till fyrsjäll:
Släpp ut Kämpen (hunden), för här kom-
mer två snorreser (vargar) från Dov-
re fjäll och äter upp rotebossarna (svi-
nen) våra.

Fr: Marcus J.

2.

~~Föremål med Särnamn.~~
1329

223

223

Tråden på förtiben (harven) ropar
hem till Falkylå: "Släpp ut
rånneblåsan (hundra), för finkeli-
fjåk (räven) vill ta dagvetan
(tuppen), som står på åkerdugan!"

Fj. : Helt P.

Toben stod på Fireogtyvesten og raabt'
ned til Hørmalén: Driv Svakast ud,
ellers kommer Sværpsyl og tar Jomfru
Gjækkeben.

En Mand paa Huset raaber ned til
Konen, Hund efter Rav, s. 181, nr 9.

Tvåfot sat på tre fot och åt på enfot. Så kom fyrf²²⁴
fot och tog enfot ifrån två fot. Då sprang enfot och
tog tre fot, slog till fyrfot och tog sin enfot igen.
Skomakaren, stolen, svinfotter och
~~stolen~~ hunden.

Fr: ^ua Anna J. i ^b E. L.

Fj: ^c Axel P.

Tvåbenningen sat på trebenningen och åt på enbenning
en. Så kom fyrbenningen och tog enbenningen. Då tog
tvåbenningen trebenningen och la till fyrbenningen och
tog sin enbenning tillbaka.

Fau: ^d E. L.

Toben sad paa Treben og quavede paa Etben,
saa kom Firben og tog Etben fra Toben, men
saa tog Toben Treben og slog til Firben, saa Fir
ben tabte Etben.

1329

225.
225

4 Lille Petter inder, store Petter på.
Lille Petter pumpas, så rompan går.

Lamm som diar tackar.

Fau: 0 f. f.

Hi: 6 E. L.

5 Jag gick på modern och in i änkans
och tala med fadern.

Modern var jorden, änkan en
änkekyrka och fadern var prästen.

Fau: ~~Donat~~

E. L.

H

~~Situationssgator.~~

~~XVI~~
~~XVII~~

~~c. Betätelsegator.~~

~~1. Halslösningssgator.~~

Berättelsegätor.

XVI

Halbtösningsgätor.

XVII

XVIII

—

—

(2 bl. oktar)
E. Lq.

En kvinna, som dömts till döden, skulle
kunna rädda livet, om hon lyckades fin-
na på en gåta som ingen kunde gissa.
Hon lät då döda sin hund Tamm och
göra sig skor och mössa av hans skinn.
Sedan framställde hon följande gåta:

"I tammuskinnet går jag,
i tammuskinnet står jag,
i tammuskinnet är jag både fager och fin.
Den som kan gissa min gåta, skall
få en kanna vin."

Ingen kunde lösa den.

Hil: AE.L.

"I tankar går jag,

i tanker står jeg,
i tanker går jeg mig både fager og fin".

En morsen av et hundskinn, og
hunden hette Tanker. Fångvak-
taren kunde inte gissa gatan.

Fau: 6 J. J.

I Tankeskind gaar jeg, i Tankeskind staar jeg, i
Tankeskind^{er} fjer en jomfru saa fin, hvo, som gjætter
Talen min, giver jeg en Kande Vin.

En jomfru tog sin Hund, der hed Tanke, og slog den
ihjel. Af dens Skind syede hun sig et Par Sko, hvori
hun stod, da hun fremsagde Gaaden, men ingen kunde
gjætte den, og hun fik Naade.

I Tanker staar jeg, i Tanker gaar jeg, i Tanker jeg er
baade fager og fin. Kan I gjætte den, skal I faa en Rask Vin.

Den døde Hund Skind, s. 258, nr 2, c, e.

1329

229229

En dödsdömd skulle få behålla livet, om han kunde
roa kungen med en gåta, som ingen kunde gissa.

Ute i skogen fann den dömda en torva och en hu-
vudskalle av en häst. Sen hittade han en fjäkelbo
med spii ungar och en torva. Så kröp han upp i det
höjsta trädet och lå där den ena torvan och ovan-
på den skallen och ungarna. Den andra torvan
låg han öfver på alltsamman. Han gjorde en gåta
därom: "Spii talande tungor i en kroppslöst hu-
vud under jord och på jord och i det högaste träd,
som i skogen är". Ingen kunde gissa gåtan,
och den dömda fick behålla livet.

Fau: O E.L.

En man hade blivit dömd till döden, men
skulle bli fri, om han kunde säga en gåta, som
ingen kunde gissa. Han fann på följande:
"Den dömda gick ut på ängen och fick höra

1329
Sju tungor springa ur ett kroppslöst huvud.²³⁰
Fau : 6 17lgot J. 230

Utgick rädlös, in kom råd,
femton tungor i huvudet låg.

En karl på häkte; 15 fågelungar i en
hästskalle.

Hi : C Pär P.

Bonger og sjonger gik og hørte paa Syv
Sjongrende Konger i et kropsløst Hoved.

Fanger gik paa Marken og saa
syv Lærkeunger, der sad og sang i et
Hestehoved.

Ud gik ond Raad, ind kom god Raad,
tolv Tunger i et Hoved.

Muserede i et Helmishoved.

4. Helmisse = Hellenisse; håstkrake, eg. som

1329

231-201

användes för höstplöjningen och döddes
den 1 nov. (Beckman: Dansk-norsk-svensk ordbok)

Røde med Qg (Musene), s. 254-255, nr 1h, l.

Itvad er født og aldrig født, oven æ
jord og neden æ jord og endda oppe
i en Trætop.

Lam, affødt, toges ud af Faaret og
lagdes i et Træ med en Tørv over.

Uffødt Lam, s. 257, nr 1m.

En man var dömd till fängelse med 232
vatten och bröd. För att hjälpa honom
gick dottern var natt på en steg upp
till fönstergallret och gav di åt honom.
Här om gjorde hon denna gåta :

"Min fader det var.
Dess moder jag blev.
Det barnet jag dia,
var min mors man."

Fau : a Hlgot J.

"Min fader det var.
Hans moder jag blev.
Det barnet jag födde,
var min moders man!"

Fau : b E.L. ; c Niklasson.

"Min Fader har var, haas Moder jeg blev, det
Barn, mig died, var min Moders Mand."

En Mand skulde sulte ihjæl i et Fæng-
sel, men hver Dag gik haas Datter hen til
Gitterdøren og lod ham se sig og holdt ham
saaledes i live, s. 256, nr 10.

XVII

Andra berättelsegator.

1329

234234

En riddare kom till en borg och såg där
nio kvinnor samlade. Hos den ena hade
han varit för en år sedan och frågade
nu i förtäckt ordalag, om hon fött
honom något barn.

"Godafäst jungfrur nio,
en ibland de tio!"

Var har ni gjort av äpplet?"

"Äpplet är funnet och borta igen."

"Hvar jord?" frågade han.

"Under jord," svarade hon.

Fau: A E. L.

"Godta nätra nie,
en ibland de tio!"

För äpplet funnet? —
 "Äpplet är hittat och borta igen."
 "Vad var det för ett?" —
 "Ett sånt som du."

FR: 6 E.L.

"Jeg kasted' et Able; Rosen ud for mange
 Bar siden, kan I gjette, hvem Able fandt?"
 sagde Karlen. "Det gjorde jeg," sagde Pigen.
 "Hvem du?" sagde han. "Nej," sagde hun. "Som
 jeg?" sagde han. "Ja," sagde hun. "Over foden?"
 sagde han. "Nej," sagde hun. "Under foden?"
 sagde han. "Ja," sagde hun.

Karlen og hans Kjereste, s. 172, nr 2.

"God Aften, god Aften, I jongfruer mi, hvor er
 Ablet funden udi?" - "Ablet er funden
 og borte igjen, og Herren haver Kjærnen."
 "Hvad for en én?" sagde han. - "Jon de"
 sagde hun. - "God Nat," sagde han. - "Og Tak,"
 sagde hun.

Det tabte Abble, s. 173, nr 1 d.

En friare kom till en gård och såg där illa
spunna blånor hänga på gårdsgården. Han
knackade på och husmodern kom ut och svarade.
Anden föll så.

Rultet på byltet, godda! För far hemma?
Kommer i tvätt, bliver väl slätt. Far
är inte hemma.

Fr: a E.L.

Rultet och byltet, godda! — Böstel
och tvätt gör garnet slätt.

Fr: b E.L.

1329

238

238

Hål på gomorn, tre hoppa i, far
hemma, tror han bits.

Fären hade brutit sig genom staketet
och hoppat i havren. ~~på en gård.~~
En pojke sprang fram till bonings-
huset för att underrätta där om
Hunden kom.

Fr: Anna J.

Plaktskapsgator 1329 239239.

1. Ett barn öppnade en gång grunden för en
ryttare. Sedan han givit barnet en slant,
frågade han: "Varför gråter du, minne barn?"
"Jo," svarade barnet, "därfor är ni
är min far, men jag ej är er son."
Det var Rytters dötter.

Fau: Miklasson.

2. Vad kallas du din bror kvinnas
svärmor? Mor.
Fau: Anna L.

XIX.

Pentensgator.

240.

240

(15 bl. oketar)
v. x. y.

1329

241

241

Vilken dag står inte i almanackan?
Dödsdagen

Är: E.L.

2

Vem anförtroar människan sin mesta egendom?
Sitt läset.

Tö: Hj. N.

3

Vem är det som alltid talar sanning?
Spejarna.

Fau: Anna L.

1329

242
242

Vilket ~~träd~~ är det tyngsta träd på jorden?

Tiggerstaven.

Tö : *a* Hj. N. (V. å. d. t. trädet?)

Fr : *b* Anna J. ; *c* E. L.

Fau : *d* Anna L. (V. å. d. t. trädet?)

Hvilket er det tungeste Træ?

Tiggerstav, s. 134, nr 613 a.

5
Vilket är det bekvämligaste vatten?
Könnofäran.

Tö : Hj. N.

1329

243
243

16 Vilket är lättare än lät?

Tanken.

Fau: Pora K.

7 Vilken människa är lyckligast?
Den som lever nöjd.

Tö: H. H.

Hvem er den rikeste Mand i Verden?
Den, der er fornøjjet med, hvad han har.
Fornøjjet, s. 267, nr 20.

Vem är den rikaste i världen?
Den, som minst behöver.

244

244

Tö : Hj. N.

9

Vad gör människan ledast?
Synden.

Tö : Hj. N.

10

Vem får betala allting dyrast?
Tjuven.

Tö : Hj. N.

Vilka ting äro oförnöjdast?

Ögonen, för de vill ha allt, som de ser.

Tö : a Hj. N.

Fr : b E. L. (Vad är det begäriligaste ting
i världen?)

12

Vad är den tyngsta bördan jorden bär?

En otacksam människa.

Fau : E. L.

13

Vilket är den bästa kryddan?

Hungern.

Fau : Anna L.

1329

246 246

14 Vem är den störste jordägaren i världen?

Döden - ty han har en kyrkogård i var församling.

Fau: J. J.

15 Var är vattnet dyrest?

På vinkällaren.

Tö: H. N.

Hvor köper man vand dyrest, og giver mest penge derfor? Hos vintappere og hos Apotekere.

Vintapper, s. 144, nr. 674.

M 1329

247

XX.

Fyndighetsgator.

247

(22 bl. akter)

1329
Hur djupt är havet?

En stenkast.

248

Tö: **a** H. J. N. (Huru långt är det till havets botten?)

Fr: **b** E. L.

Fau: **c** J. J. ; **d** Anna L.

Hvor langt er der fra det øverste af Havet og ned
til Bunden?

Saa langt, som man kan kaste med en
Sten, s. 223, nr 54.

2

Huru långt är det till solen?

En ögonkast.

Tö: **a** H. J. N.

Fau: **b** Anna L. (Mellan solen och jorden?)

Hvor langt er der fra Himlen til Jorden?

Et Stenkast, s. 218, nr 60.

1329

282

Hur långt är det mellan öster och väster?

En dagsled.

Tö : Hj. N.

Hvor langt er der fra Øst til Vest?

En Dags Rejse.

Kjældermand, s. 223, nr 53.

4

Vad gör bron som bredast?

Tsen.

Tö : Hj. N.

Kan du nævne mig den største og billigste
Bro i Verden?

Ts, s. 61, nr 201a.

1329

Var finns den väg, där minsta
dammen ej flyger?
På havet.

Ha: **a** Erik J.Fau: **b** C.B.C.

På hvilken väg falder aldrig Stfo?
Skibets Vej, s. 116, nr 504.

c Hur långt är det emellan himmel och jord?
En knäslängd - för himmelen är såtet
och jorden är fotapallen.

Fau: J. J.

1329

Vem är det, som tackar alla för sist? ²⁵⁷ 251
Dörmyckeln.

Fr: ^u Anna] (Vem t. a. människor f. s.? - Dör-
handtaget.)

Fau: ^l Niklasson.

Hi: ^c Johan B. (alla människor); ^d R. N. (alle man.

8

Vem är det, som tar alle man i hand?
Kleinkan.

Fr: F. L.

1329

252
252

Vem önskar han vore enögd?
Den blinde

To: **a**ltj. N.

Fau: **6** Anna L.

10

Var är det, som husen vettla upp och ned?
När de speglas i sjön.

Fau: Anna L.

levande rättfälla med fyra bok²⁵³
 Kati. ²⁵³

a Hj. N. (Här stavas levande)

b Anna J. ; c E. L. ; d E. L.

e K. H.

ort gräs med två bokstäver!
 140.

f A. ; g E. L.

h L.

1329

254

Läs så att det blir rim! —
"Vad har du på rocken då?"
"Söck, en fläck!"

Söck, en f-l-ä-c-k!
Fau: E.L.

14

Vem var den förste byggmästaren?
Båvern.
Tö: Hj. N.

15

När rinner vattnet upp för lisd?
När en ko dricker.
Tö: Hnton N.

Hur kan två personer stå på samma halva-²⁵⁵₂₅₅
strä utan att se varandra eller räkka varandra
med händer?

Om ett halvsträ ligger tvärs över
tröskeln och dörrarna är stängda.

Fau: Anna L.

17

Vilket är det starkaste djuret på jorden?

Snigeln, ty han bär sitt eget hus.

Tö: a H. N. (av alla djur? "på jorden" saknas)

Fr: b E. L.

Fau: c Anna L. (V. är d. s. djur?)

1329

216

256

18 Sker det, så sker det,
och sker det inte, så sker det ^{ändå} ~~alla fall~~.

Man blir torr, när man
väntat sig, antingen man
torkar sig eller ej.

Tö: ^a Anton N. ; ^b Hj. N.

Fau: ^c Anna L. (Rad 2: men ist. f. och)

19

Vilka är det, som torkar sig på den största
håsluken?

Fåglarna.

Fau: Ivar B.

Vem går
132.

inom kyrkdörren?
Kyrknytt.

257
257

Fau: Anna L.

! Vad kommer först ind ad Kirke dörren?
Nygrens Kam, s. 63, nr 218 a

21

Vilken gård i församlingen har mest
kistor och lakan?

Kyrkogården.

Fau: Niklas Jon.

det, som alltit behåller
rodet?

258

Ekot.

Ha: ag. G.

Fau: 6 Anna L.

22

Vem talar alle språk?

Ekot.

Tö: altj. IV.

Fau: 6 Anna L. (Vem är det, som kan tala alle språk?)

Hvem kan tale alle Sprog?

Ekko, s. 23, nr 66.

Skämtgator.

2 Överraskningsgator.

— N 1329 —

Skänsgator.

259

259

XVI

Örreskärsgator.

(16 bl. oklar)
2. L.

1329

200

Harudana är stenarna i Motala ström?
Våta. 260

Tö: aHj. N. (Vilkaar de flesta s.... - de vate)
Fau: bHanna L.

Gästrikland: cE. L. (Huru... Röda havet?)
Hvad for Sten er der flest af i Havet?
De vaade
Kjældermænd, s. 218, nr 70.

2

Varfor ha inte Kvinnorna skæg?

Derfor at de inte kunne lide, meden

Tö: aHj. N. de raka sig.

Fau: bE. L.

Hvorfor har Naturen ikke givet Fruentimmerne et
Skjæg saa vel som Mandfolkene?

de kan ikke tie saa længe, indtil det bliver aftaget.
Kjældermænd, s. 224, nr 76.

1.

När står kungen på ett ben?

När han tar på sina byxor.

Fau : Anna L.

Hoorbaar staat Kejsaren på ett Ben?

Maud, der stiger til Hest, s. 43, nr 147.

När levde den störte hjälten på jorden?

Tunnar han dog.

Fau: Anna L.

5. När byggdes den första kyrkan?
På dagarna.

To: H. N.

När sitter kråkan på trädstubben?

När trädet är avhugget.

Är Anna J. i E.L.

Fau: Anna L. (skatan)

7

Vart gick Jakob, när han var 12 år?

In på det 13:e.

Fau: Trar B. i Anna L. (Vad ingick Karl XII i, när han fyllde 12 år?)

Hvad gaar man i, naar man er 12 Aar?

Det 13de - Ordskloveri, s. 228, nr 19.

4.

1329

8

Var ligger den störste stenen i kyrkan? ²⁶⁴

264

Där den störste hälet är.

Tö: ^a Hj. N. (Kyrkemuren)År: ^b Anna. (i en kyrka)Fau: ^c Anna L. (är i vår kyrka)Hi: ^d R. N.Hv: ^e Hvor sidder den störste Sten i Kirken?I den störste Huk. / s. 225, nr 80a.
Kjældermænd,

Vilken sida ramlar haren på, när han
blir skjuten?

265

På den luddna.

Fr: *A* Anna J. (Vilken sida ligger katten
på? Sista satsen saknas.) *E. L.*

Fau: *C* Anna G. (På vilken sida faller haren,
då han skjutes?) *d J. J.*

Naar en hare bliver skødt, hvad side falder
den saa paa?

Paa den laadne side, s. 224, nr 75.

Hur skall man komma in i en kyrka,
som varken har fönster eller dörrar?

Genom gluggen.

Är: ^o E. L. (Kunna komma ur ett hus, som)

Fau: ⁶ Niklasson

1329
Vem slog den första spiken i Kyrkan?
Hammarén.

262

267

Fau: a H. C (V. var det, som ^{s.} d. förste s. i Lunds
domkyrka?)

Hi: b Rr N.

12

Var är sillen bäst?

Mellan huvet och rumpa.

Tö: Hj. N.

1329

268
268
Här är mjölnaren utan huvud i kvarnen?

Har han tittat ut genom
gluggen.

Fr: ^oAnna J.

Fau: ^oE. L.

Har Naar er en Mand uden Hoved i sit Hus?

Naar han kaster Hovedet ud af

[Vinduet.]
Ordklopperid, s. 228, nr 30.

269

14.

Vad gör prästen först, när han kommer
mer åt kyrkan?

269

Han stannar.

Fr: Anna J. ("först" saknas; kommer på predik-
stolen?)

Fau: Niklasson.

15

Vart flyga de flesta fåglar här?

Ditåt näbben pekar.

Tö: Hj. N. (alla; "han" saknas.)

Fr: Marcus J.

1329

270

270

Vad gör en vit hest i mänsken?

En svart skugga.

To: **a** Hj. N. (ryttare)

Fr: **b** Anna J.

17

Vad behövs till ett bra bröllop?

Ja.

To: Hj. N.

H.

1329

271

Var var Moses, när guset släcktes?
I mörkret.

Fr: Anna J. i 6 E. L.

19

Vilken dag är längst?

Den som har den kortaste natten.

Tö: Hj. IV.

1329

272

20 Vad är omöjligt för både Gud och
människa?

Att lägga den skallige.

Fau: Jf. 5.

21

Vad är orätt men ej synd?

Att dra höger handske på vänster hand.

Fau: Anna L.

Har det er uret og dog ingen Synd?

Att trække venstre Handske paa højre
Haand. Kjældermand, s. 226, nr 94.

1329
Varför är loppnan alltid svart?

273 273

Hon har alltid sorg i släkten.
Fr: a E.L. (V. gå loppotna svart klädda? - Alltid någon
har dött under natten.)

Fau: b Sven K.

Hvorfor er Lopperne altid sorte?

De har Familiesorg, s. 215, nr 10.

273

Vad är det för ett djur, som tio man
inte kunna betsla?

loppnan.

Fau: J. J.

1329

274
274

Vilken var den första sjukdomen i världen?

Hemsjukan: Adam och Eva längta-
de till paradiset.

Fr: E.L.

~~Vilken sida ligger katten på?~~

25 Vad är vackrast att ha på kalsen om jul?
Huvudet.

Fau: Anna L.

1329

275

275

Vad gör tuppen, när han står på ett ben?
ben?

Han håller upp det andra?
Tö: **A**Hj.N. (storken, då)

Fr: **E**.L.

Hvad gör Kokken, när han står på ett Ben?
Han letter det andet.

Kjeldermænd, S. 221, nr 25. Jfr. nr
80 (Storken)

27

Hur ropade åsnan i Noaks ark?

Son andra åsnor.

Fall: Anna L.

1329

276

276

På vilken sida om näsan vill du
vara en ögd?

På båda.

Fr: A.E.L.

Fau: Anna L. (...är det bäst att vara e.?)

29

29

Vad är det, som mest liknar en hästsko?

En mårsko.

Fau: Anna L.

Hvad er det, der mest ligner en Hestesko?

En Øgsko.

Kjældernæst, s. 223, nr 55.

Varför bär konungen av Persien gula
hängslen?

För att inte byxorna skola falla ned.

Fr: Malins J.

31 Vart hoppar haren, då han hoppar över diket?
På andra sidan.

Tö: H. IV.
Hvorfor hopper en spurv over Vejen?
For at komme over til den anden Side.
Kjældermand, s. 226, nr 96.

Vad finns mest i kyrkan?

Huvudhär.

Tö: *att* N. (Vilka äro de mesta i k.?)

Fr: *Malcus* J.

33

Var är det solen aldrig skiner?

I skuggan.

Fr: *Malcus* J.

34

Vilket var den förste dansmästaren?

Kalven.

Fau: *Anna* L.

Vad har aldrig skett och kommer
aldrig att ske?

Att en råtta ligger bo i ett
levande kattöra.

Fr: E.L.

Hvad er det, som aldrig er sket og aldrig sker?

Det er, at ingen Mus gjør Rede i en levende Katts
Øre.
Kjældermand, S. 219, nr 1a.

36

Vad liknar en Kat i ett hål?

En katta i ett hål.

Fau: Hanna L.

1329

Vad finnes mest i en tunn Korn? 280

Påder på kornen.

Fau: Anna L.

Ven en har æ Has fuldt a Row, hva æ
der ~~xi~~ mest aiv?Ender, hver Kjerne har to.
Mest, s. 164, nr 4 a.

38

Vilken dag rakar man sig för hela året?
Nyårsaffon.

Fr: E.L.

1329
Vilket är bäst i Kvarnhuset? 281

Att säckarna inte kan tala, annars
blev många mjölnare tjur.

Tö: 14j. IV.

Hvad er det bedste i Møllen?

Det er Sækkene, at de ikke kan
tale, ellers gjorde de Mølleren til
Skam.

Møllersæk, s. 95, nr 374.

40

Vad är det för en förargelse, att en hare springer
över vägen? Att han ej ligger på bordet.

Tö: 14j. IV.

41

Var är det mest skamligt att raka grisen?
På sömads fatet, för det skulle
varit gjort fönt.

Fau: Anna L.

1329

Varför lysen månen om nätterna? 282
Annars hitta han ej vägen mellan
öster och väster.

Fau: Anna L.

43

När är mannen herre i huset?
När hustrun ej är hemma.

Fr: E.L.

44

1329

Vad är det; kakan, som inte
hunden en gång äter?

283

283

Hålet.

Fau: Ivar B.

45

Vad ger en bagare helst på köpet?

Hålet; kakan.

Tö: Hj. N.

Varför blundar tuppen, när han galler? ¹³²⁹ 284
För att inte ~~tuppen~~ ^{hönser} ska tro, att han
springer efter noter.

Fau: Anna L. (... då han galler? - För att visa, att
han kan melodien.) b. E. L.

Hvorfor lukker Hanen Øjnene i, naar den
galler? Den kan sin Lektie.

Kjældermand, s. 221, nr 24.

47

Vad fattas en välgjord stövel, för att
man skall ha nytta av den?
Maken.

Fr: Sigfrid J.

1329
Vilka äro de djäraste i staden? 285
Härfrisören, ty detta alla i häret.
Tö: H. N.

49

Vilket är den bästa härfrisören?
Tuppen.
Fau: Anna L.

50

Huru många säar vatten finns i Spanska sjön?
Om en så vore så stor som sjön, vore
där ej mer än en så.
Tö: H. N.

Vilket djur h

Fau : h.

52

Vilken dag går aldrig solen ned?
Dödsdagen.

Tö : Hj. N.

Denna gåta torde ha uppstått genom en samman-
blandning av Sentensgatan Vilken dag outalas
inte i almanackan? (Dödsdagen) och Överrasknings-
gatan Vilken dag har inte solen gått ner? (Den
dag som i dag är)

Vem går

1329

287
287

XXIII

Gåtor om likhet och olikhet.

(2 bl. okända)
E. Lg.

1329

Vad är det för skillnad ^{pi} mellan en loppa²⁸⁸
och en elefant?

En elefant kan bära en loppa, men
en loppa kan inte bära en elefant.

Fau: K.F.

Hvad Forskjel er der paa en Løppe og en Elefant?
Elefanten kan bære en Løppe, men Løppen ikke en Ele-
fant. S. 160 nr 11, 8277 nr 2.

2

Vad är det för skillnad mellan en blank
tjugofemöring och en gammal skrynklig fem-
kronesedel?

4,75.

Tö: Anton N.

3 Vad är det för likhet mellan en bok 289
och en träd?

Båda ha blad.

Fau: Hlgot. J.

4 Vad är det för likhet mellan en ämka
och ett potatisstånd?

De ha båda sina knölar i jorden.

Fau: u E. L.

Fj: u F. H.

Hvad lighed er der mellem en Enkemand og en Gulero?.

De har begge deres bedre Halvdel i
Jorden, s. 160, nr 5.

1329
Vad är läkast människan på gatan? 290
Blodet. 290

Vid varje riktigt svar spöras de gissande
med tillropet: nästintill!

Fau : E. L.

1329

~~XXIII~~

Skåne gator

Gator om likhet och olikhet.

1329

XXIV

Skåp gator

I. Dubbeltydiga ord
eller fraser.

1329

291

291

Subbettydiga ord eller fraser.

(25 bl. oktav)
E. L. 7.

1329

292

Vem är det, som arbetar på sin egen undergång?
Skomakaren. 292

Tö: Hj. N.

(2

Vad är människans undergång?
Skosulan.)

Tö: Hj. N.

1329

297

298

med färjan
Det var en gång, vi inte kunde komma över än
för pengar flugor.

Det kostade pengar.

Fr: E.L.

I Sommeren 1823 kunde man ikke komme
over Bæltet for hutter Oldenborrer. Tror du det?
Men for Penge —

Ordkloveri, s. 229, nr 45a.

1329²
Vilka ljus brinna längre : varljus, talgljus eller
stearinljus? 294

Inga, ty de brinna kortare. 294

Tö: a Hj. N. (talgljus eller varljus, stöpljus eller
formljus?)

Fr: b E. L.

5 Vem har skuldt över oronen?

Den som inte betalt lätten.

Fr: E. L.

1329

Vilken är den mellersta bokstaven i ²⁹⁵ ABC? 295
B.

Tö: ^aHj. Nr.

Fau: ^bhmc L.

I vilket är det mellemta Bogstav i ABC?
Bogstavet b, s. 265 nr 3.

7

Vilken rätt kan ingen förtära?
Hovrätten.

Tö: Hj. Nr.

Har du sett ett hus med helmtak?
Med ögoner. 296

Fr: a E. L. ; b E. L. (sett en råbock med horn?)

9

Vad är det för folk som endast lever av
väder och vatten?

Mjölmanne.

To: H. N.

1329

298
29

Varmet för bonden i sina årt² om vintern?
Med skeden.

Fau : Anna L.

11
Vad göra de tolv apostlarna i himmel-
riket?
Ett klassin.

Tö : Hj. N.

298
398

En karing åt upp en sill, sen hon
var död.

Sillen var död.

Fr: A.E.L.

Fau: ~~Anna~~ (quamma; när)

13

Vilken vis het bör ingen människe ha?

Envisheten.

Fau: Anna L.

1329

290

299

När sår bonden lin ?

Aldrig, han sår lin på.

Tö: a H. N. (Vilken dag..)

Fr: 6 Marcus J.

1329

300

Vem är det som är född två gånger och 300
adopt ändå?

Kycklingen.

Fau: Anna L.

16

Vilka Koppar kan man inte dricka ur?
Biskopar.

Fau: EL.

1329

17 Vad är det för en gris, som aldrig
skall slaktas? 301

Morzgrisen.

Tö: Anton N.

18 Vilket tyg kan man inte se av?
Fartyget.

Fau: E.L.

1329

202
302

19

Innan till är icke utan-till,
men inuti är utan-till.

Till.

Fau: E.L.

Udenfor er ikke udenfor, men indeen er
udenfor, hvordan forstaas det?
Gjækkeri: Stavning, s. 202, nr 4.

20

Ordet är kort. Gör man det längre, blir
det kortare.

Kort - Kortare.

Fau: Persson.

1329
Hur många lopper går där i en kappe? 303
Ynga för de hoppade.

Tö: *a* Hj. N. (Hur; det)

Fr: *b* E.L. (Kan en fånga); *c* E.L. (i en liter?)

Fau: *d* E.L.

Hvor mange Lopper gaar der i en Skjæppe?

Yngen, s. 216, nr 28.

22 Vilken är den längsta dagen på året?

Riksdagen

Tö: Hj. N.

1329

304

Vad är det för timmer, en inte kan bygga med?

Frentimmer.

Fr: Gustav J.

~~24 Vilken är den starkaste hus hållaren?~~

~~Ryggåren.~~

~~Ena: E.L.~~

24 Lirum larum skedskaff. Har kan man stava till det med tre bokstäver?

Det.

Västergötaland: E.L.

1329

305
305

Vilken människa är varmast?

Kungen - för han är överhet.

Tö: a Hj. N.

Fau: b J. J.

26 Hur många stenar gick det till Uppsala domkyrka?
Inga, för de köptes dit.

Tö: Hj. N.

Hvor mange Sten gik i sin Tid til St. Knuds
Kirke? Ingen, de kjøbtes alle.
Kjeldermand s. 216, nr 31.

1329

Vem vänder du ryggen åt, när du går ur
Kyrkan? 806
Du vänder ryggen åt dig själv. 306
Fr: E.L.

28

Vad kommer efter yttersta domen?
Förste söndagen i advent.
Fau: E.L.

29

Var sticker man gåsen, när man slaktar henne?
I kuäret.
Fau: E.L.

1329

307

307

30 Var mötas alla gamla påsar?

På bröstet där de knäppas.

Tö: a Hj. N. (I sömmarna)

Fan: b Ivar B.; c Anna L. ("gamla" saknas; I sömmarna.)

Hvor samlas alla Valby Skindpelse?

I Sömmarna.
Kjældermænd, s. 218, nr 63.

31 Var samlas alla säckar?

I knuten.

Fan: Anna L.

Hvor samlas de fleste Sække?

I Luffosen.
Kjældermænd, s. 218, nr 54a.

1329
En gammal dog, och ett år efter hängde ³⁰⁸ hen
nes ande i stugan. I ett fjälster. 308

Fau : Anna L.

33

Vem är det som drar ut på arbetet men ändå
får det färdigt på bestämd tid?

Repslagaren.

Tö : a Hj. N. (drager ut sitt arbete på läng-
den men ändå gör)

Fau : b E. L.

34

Vem är det som alltid håller sig rak, fastän
alla trampa honom på huvudet?
Spiken.

Ha : Ewert M.

5 Vilken är den största vagnen?

1 Karlavagnen.

Fr: Gustav N.

36

Vad gör sotarn, när han går på taket?
Han går på huset.

Fau: E. L.

37

Vilken är den starkaste kushällaren?
Ryggisen.

Fau: E. L.

309

309

32
Eke, boke, björke, näver
stava det med tre bokstäver.

Det eller trä.

310

Tö: a Hj. N.

Fr: b Anna J. (Ek och al och bok och näver;
det); c E. L. (björke; det)

39
Vilka äro mest i kyrkan - skalliga eller
lönna huvuden? De skalliga äro spikarna.

Fr: a E. L.

Vilka äro mest - rå huvuden eller stekta
i kyrkan? De stekta - spikarna.

Fau: b Niklasson.

Vilka medellösa huvuden äro de flesta?
Spiklövanden.

Tö: c Hj. N.

1329

Vilket är det första djuret, som ^{omfattas} ~~nämnes~~ i bibeln? 311

311

Bi-et.

Fau: a Annab. (Vilket d. nämnes först i bibeln?);

b E.L.

41

Vad är det, som går över ditt förstånd?
Rus.

Fau: Anna L.

Hvad är det, der ofte gaar over Folkes Forstand?
Rus., s. 82, nr. 319 b.

1329

Trå oler ork en sill.
Hur många ögon ha de?
Sex.

312

Ol = val ; trå med namnet Ola.

Fr: Anna J.

43

Varmed slutar evigheten?
Med bokstaven n.

Fr: Marcus J.

Har er Ender paa alting?

Bogstav g, s. 34, nr 104 a.

1329

44

Varför duger en oxe inte till skräddare?
313

Han äter upp fodret.

Hö: a Axel N.

Fau: b Gustav N.

Hi: c Rn N. (V. kan inte en oxe bli en s.?)

Varför duger inte hästen till skräddare?

Han trampar på sömmen och äter
upp fodret.

Västergötland: e ka-
rin S. (kan bli;
tappar s. och)

Fau: d E. L.

Hvorfor duer hesten ikke til at være
Skrædder?

Der æder Foderet, s. 221, nr 33.

1329

314

317

45

En bonde körde till staden med en
lass hö, två tjog ägg och en kg. smör.
Han fick 5 kr. för äggen och smöret.
Var skulle han då ha för en lass hö?

En par hästar.

Ha: Erik J.

Naar man skal have en Mark for et Pund
Smør, hvad skal man saa have for et
Læs Hø?

Et Par Heste, s. 231, nr 13 c.

1329

Vad blev Jakob, då Lea dog?

Lealos.

315

Tö: Hj. N.

47

Vem är det, som kan bli mycket röd
utan att gråta?

Gröten.

Tö: Hj. N.

48

Har du sett ett halvt svinhuvud med två ögon?
Ja — ser med två ögon.

Fr: E. L.

Har du sett ett halvt svinhuvud med tolf ögon?
Ja, med ens egna ögon.
Ordklöveri, s. 227, nr 8.

Vad är det, som går på huvudet in i kyrkan?
Skostiften.

316

Tö : Hj. N.

Hvad gaar paa hovedet paa Marken?
Hesteskoen, s. 44, nr 154 b.

50
Jag skall säga tre ting i bondens gård;
Så, kanna, ske(d) du gissa't inte,
Så, kanna, ske(d) du gissa't.

Man söker dra ihop "kanna"
och "sked" till ett "kanske".

Fr: E. L.

1329

317

En herre møtte en gosse og frågaðe
vad han hette. Gossen svaraðe: "Som
tvärs över vägen." — "Vad heter din
bror?" Han svaraðe: "Som i ånden
på repet." — "Vad heter din syster?"
"Som överst på taket."

Namnen voro: Atel, Knut och Åsa.
År: Anna J.

I en Gaard var der tre Personer, Drengen hed
som det haardeste paa et Tøjr, Karlen som det,
der trietter Hesten, og Pigen som den længste Dag
om Sommeren. Knud, Las, Valborg.
Sammenstilte Gaarder, s. 198, nr 17 b.

XXV

XXV

Godtyckligt uppfunna betydelsen av vanliga ord.

318

318

XXV

Skäpätgator.

Σ. Godtyckligt uppfunna
betydelser av vanliga
ord.

Ingen kom in, där ingen var hemma.
Äto och sågs och ingen fick mat.
Drogs och sloogs och ingen fick stryk.
Ingen låg på bordet och ingen var död.
Två män som hette Inge.

Tö: **a** Hj. N. (J. gick..... bodde. Alla äto och ingen
fick mat. Alla sloogs och ingen fick stryk.
Liket stod på golvet o. i. v. död.)

Fr: **b** E. L. (Rad 2-3 saknas. Liket låg..... död.)
c E. L.

Jeg kom ind i et Hus, og ingen var hjemme, der
laa lig paa et Bord, og ingen var død.

De aad og drak, og ingen fik mad, de sloges
og droges, og ingen fik Prygl, der laa

1329

120

320

lig paa Gulvet, og ingen var død.

Ingen kom ind, hvor ingen var inde, ingen
fik Mad og ingen fik Drikke, Kisten stod paa Gul-
vet, og ingen var død.

Manden hed Tugen, s. 186-187, nr 2 a,
m, o (To Koner, der hed Tugen.)

2 Ingen och någon bodde i ett hus.
Ingen gick ut, någon gick ut.
Vem var då hemma?

Och.

Fr: *a* J. A. K.

Fau: *b* J. J. (V. blev d. inne?); *c* E. L. (tillsammans i
ett h.; kvar i huset?)

Någon og ingen bodde i ett hus. Någon gick
ut, og ingen gick ut. Hvem blev hemma?
Ingen, s 228, nr 36a.

1329

722
322

Petrus sat i spisen och pep. Men det var
inte Petrus som pep, utan det var Petrus,
som sat i spisen och pep.

Petrus var en och Pep en an-
nan.

Fan: *albana* L. i *b* E. L. (P. s. i sp. o. p., men
inte pep Petrus.

Det var en gång en bonde, som körde
sina sju får till skogen och tappade
tre. När han kom igen, så var där
tio.

Gubben tappade hade tre får.

Får: a Niklasson.

En bonde körde tio svin åt skogen
och miste fem och när de kom hem,
så var de femton.

Västergötland: b E. L. (gubben
hette Mist)

1329
Der stod en hund paa Halle bery. 324
Han skældte vitt udover hav och land.
Vad hette han?

Vad.

Väster götland: E. L.

Der stod en hund paa Møens Klint og bjæffed'
ud i Havet, skal jeg sige Hundens Navn.
Hvad hed Hunden?

Hvad, s. 192, nr 3 K.

Nr 3 b, s. 195 har "Hals Bjærg".

Jfr. III 14

1329

725
325

Skämsamma problem...

XXVI

1329

226

326

På många jungfrur på en ö
som droppar i en sjö.
Hur skola de komma torra i land
förutan båt eller ära i hand?

De ta varsin droppe.

Fr: Anna J.

2

Hur kan man bära vatten i ett sätt?
Genom att ha det på flaskor.

Fr: Anna L.

1329

XVII

Gåtramsor.

132
327

1329
Pär och Pål och Petter och Pälla
hade en piga som hette Petronälla.
Hur många p är det i det?

328
328

Inget p i det.

Fr : **a** E. L. (Pär, Pål och Petternilla och så en
piga, som hette Pilla. Rad 3 är lika.)
Fau : **6** Anna L.

1329

329

329

Gamla grå, grågrimletå gäss gå ork
gnava gammalt gott gategäss.
Hur många g var där i det?

Tuga.

Är: ^aEL. | ^bEL. (grönt ist. f. gott)

Skämtgator

XXVI

F Skämtsamme problem.

1329

280

330

XXVIII

Valgator

1329

77331

Vilket vill du hellre ha : en säng med
döda drängar eller en kista med
röda ringar?

Brödkakor och ormar.

Fau: E.L. (ett skrin, slaktade svin och ormar);
E.L.

Vad vill du helst ha: enten en Örn full
af röde dränge eller en Seng full af
hvide frömmen?
Ligtekager-lus, s. 162, nr 3 b.

1329

22332

Vilket vill du helst: ha sju hål i huvudet
eller dricka en kopp blod?

De sju hålen äro ögon, öron, näsa
och mun.

Fr: Anna J.

3

Vilket vill du ha: det som går upp för lid
eller utför lid eller det som stannar
mitt i liden?

Kon och spållningen.

Fau: E. L.

Hons wet do helst ha antjen de, de stor, hælde de,
de gor, hælde de, de røje mir e Bakki?

S. 163, nr 10 d.

1329

Om någon vrider näsan av dig, är det
ett hundstycke eller ett skålmstycke? 333

En nässtycke.

Fau. E. L.

1329

~~Doktrina~~

~~XXIX~~

~~A Biblska~~

1329

Doktrinara

234

334

XXIX

Bibliska

Vem ropade, så alla både människor och
djur hörde det?

Äroan i Noaks ark.

Tö: a Hj. N. (V. r., s. hela världen h. d. ?)

Fau: b H. m. L.

Hvem har ropat, så att den ganske

Verden hörde det? Det Åren i Noe Ark.

[Bibelske Gaader, s. 261, nr 10a.]

1329

226 336

Vem slog ihjäl fjärdedelen av hela
jordens befolkning?

Kain.

Fr: A. E. L.

Fau: 6 Anna L.

Hvem slog den fjärde Part af Verden ihjel?
Kain.

Bibelske Gaader, s. 261, nr 8.

3

Vad är intet?

Det varav vår Herre skapade himmelen ^{jord.}

Tö: Hj. IV.

Vem är det som är född en gång och död två gånger?

Lazarus.

Fau: Sonna L.

5 Vilka äro födde men aldrig ha dött?
Enok och Elias.

Tö: Hj. N.

Hvem er fød og ikke død?
Enok.

Bibelske Gaader, s. 261, nr 9.

1329

338

Var var det som högg ved på sin
moder?

338

Adam.

Fau : Anna L.

XXXX

Doktrinan:

Räknegåtor.

1 Värkliga räknegåtor.

229

339

Räknegator.

Värkliga räknegator.

J40

En råv mötte en gäsflock. Så sa han:
"God dag alla mina tyge gäsar!" Gäs-
karlen svarade: "Om vi vore en gång
till så många, och en halv gång till så många
och en gäs och en gäse och en halv gäs till,
så vore vi jämt tyge!" Hur många
voro gässen?

Sju.

Fau: E.L.

Ræven mötte en gang en Flok Gjæs. Han hilsto
høfligt og sagde: "God dag, Snæs Gjæs". Gaasen svarede:
En Snæs Gjæs er ri ikke, for saa skulde vi være
en gang saa mange til, en halv gang saa mange, en
Gaas og en Gæse og en halv Gaas til." Hvor mange var de i Flokken?
De tyve Gjæs, s. 239, nr 1.

1329

341

Fem gånger fyra å fyra gånger fem,
elva å ni, två gånger ti,
femton å fem.

Hundra.

Fr: Malcus J.

1 og 1 og 1 til, 5 og 5 og 5 til, 3 Gang 9 og
4 Gang 10 og 5 og 5 och 5 til, hvor meget
er det? 100.

Higefremme Regnestykker, S. 242, nr 7.

3

En å hallaen (halvannen), hallaen å tre,
tre gånger tre å så många te.

Fr: Malcus J. 32.

4 1329 ²⁴² ³⁴² En fyrhörnig stuga hette fyra
kåringar i var sitt hörn, och var
Kåring hade tre kåringar framför
sig. Hur många?
Fyra.

Tö: ^aHj. N.

Der satt fyra gummor i ett fyrkantigt
rum och hade alla tre gummor framför
sig. Hur många voro de?
Fyra.

Fau: ^bJ. A. K.

5 En halv kato, en halv och fjärdedelen
därutav?
Sexton delar.

Fau: Anna L.

1329

Vilket är tyngst: en pund järn
eller en pund fjäder?

hika tungt.

Fau: Frine L.

343

XXXII

Doktrina.

Raknegator.

2 Skantsamma raknegator.

1329

344

Skånsamma räknegator.

344

XXXII

Där kom en flicka från Värmeland
med tio fingrar på varje hand
fem och tjugo på händer och fötter.

Fau: **a** E.L. På varje hand fem.

Västergötland: **b** E.L. (Alla flickor i Värmeland ha tio fö.)

Ti Fingre har jeg paa hver Haand fem og
tyve paa Haender og Fødder.
Komma glemt.

Opgaver og Regnestykker, s. 235, nr 18.
De fleste Folk i Hallings Land
de har ti Fingre paa hver Haand,
fem og tyve Negle paa Fingre og Tæer.
Saadan er de skikket der.

Der sættes Komma paa rette Sted.
Falske eller forblummede Regnestykker, s. 247, nr 5 b.

1329

246

346

Tretton travar katter och tre.
Hur många klor ha de?

De har inga klor.

Fr: ^a Anna J. (Kätteklor; Katter ha inga
kätteklor.)

Fau: ^b Anna R. (Ingen lösning); ^c E. L.
Åtta travar råvar. Hur många svansar och klor har de?
Västergötland: ^d E. L.

13 Travar Katter, hvor mange Klør haver
de, naar de hver haver 19 Klør.

4680 Klør.

Lige fremme Regnestykker, s. 243, nr 11.

Den kvarn var en mjölnare. Kvarnen hade fyra
hörn och i vart hörn stod en säck och på
var säck låg fyra katter. Huru många
fötter hade de tillsammans?

Två fötter, ty katter ha tassar.

Fr: ^o Algot P.

Den kvarn var en mjölnare och tjugo säckar.
På var säck sat en katt med sex ungar.
Huru många fötter fanns i kvarnen?

Hi: ⁶ K. E. L.

Jeg kom ind i en Mølle, der var firkantet,
og der stod en Sæk i hvert Hjørne, paa
hver Sæk laa en Kat, hver Kat havde fire
Killinger, hvor mange Fødder var der saa i alt?
To, katten har Poter.

To Ben, s 247, nr 1 a

1329

Huru många löskokta ägg ken en arbetskarl 148 348
förtära på fastande mage?

En, ty sen är han inte fastande mera.

Tö: a Hj. N.

Fau: b Anna L. (fastande arbetskarl förtära?)

Hvor många kogte Og kunde Goliath æde fastan-
de?

Et, s. 214, Kjældermand 9 b.

5
Tre bröder skulle dela fyra siltar, så
att ingen fick mer än den andre. Huru
gjorde de?

Den andre i ordningen fick två.

Fau: Anna L.

1329

349

Ter tre skator på taket. och
när en, hur många sitter där
kvar. Jäger, de flyger.

Fau : E. L.

Der sad 3 Spurve i et Træ. Der kom en Jæger
og skød den ene. Hvor mange blev siddende?
Jäger, s. 246, nr 1a.

7

Tre karingar å andra tre,
å tio gick, å tio red,
å tre å tre å trettitre.

Tre karingar.

Västergötland: Karin S.

77-1110
tolo knyggar på var kåpp, tolv
tolo katter i var påse och var katt
ungar. Huru många fötter var det?
Två fötter

Västergötland: Karin S.